

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Česká republika a EURO – Stanoviska podnikatelských
subjektů**

Jakub Svoboda

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jakub Svoboda

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Česká republika a EURO – Stanoviska podnikatelských subjektů

Název anglicky

Czech Republic and EURO – Opinions of business entities

Cíle práce

Cílem této práce je stručné představení historie evropské měny, představení výhod a nevýhod jak pro stát, podnikatelskou sféru i občany – spotřebitele. A dále vyhodnocení dotazníku o ochotě přijetí společné měny předloženého předem určenému množství českých podnikatelských subjektů a představení oficiálních stanovisek státních a profesních institucí.

Metodika

Metodika odpovídá stanoveným cílům.

Teoretická část bakalářské práce bude založena na syntéze poznatků čerpajících z aplikace metody deskripce příslušné odborné literatury, oficiálních dokumentů EU a vědeckých článků.

Vlastní práce se poté věnuje podnikatelským subjektům. V praktické části bude využita metoda online dotazování. Anonymní dotazníkové šetření proběhne mezi podnikatelskými subjekty a bude obsahovat uzavřené či polouzavřené otázky. Dále bude následovat vyhodnocení tohoto dotazníku pomocí vhodných ukazatelů.

Mezi ostatní základní prameny mimo odbornou literaturu patří dokumenty EU a veřejné oficiální stránky ČNB, ministerstva financí, euroskep.cz, zavedenieura.cz, europa.eu, statista.com.

Doporučený rozsah práce

40 stran

Klíčová slova

Euro, Eurozóna, Měna, Podnikatelé, Výhody, Nevýhody, Česká republika, Členské státy, Makroekonomické ukazatele

Doporučené zdroje informací

Dědek, O. Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny. Praha : Linde Praha, 2014. ISBN: 978-80-7201-933-5

Dědek, O. Historie evropské měnové integrace: od národních měn k euru. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN: 978-80-7400-076-8

Lacina, L. EURO: ano/ne? Praha: Alfa Nakladatelství, 2010. ISBN: 978-80-87197-26-4

Stiglitz, J. EURO: Společná měna jako hrozba pro budoucnost Evropy. Universum, 2017. ISBN: 978-80-242-5875-1

SYCHRA, Z. Jednotná evropská měna: realizace hospodářské a měnové unie v EU. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2009. ISBN 978-80-210-5082-2.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Ivana Boháčková, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 2. 3. 2021

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 3. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Česká republika a EURO – Stanoviska podnikatelských subjektů" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2021

Jakub Svoboda

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval prof. Ing. Ivaně Boháčkové, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce, poskytnuté rady, ochotu a trpělivost, jež mi věnovala po celý čas psaní této práce.

Česká republika a EURO – Stanoviska podnikatelských subjektů

Abstrakt

Tématem bakalářské práce je Česká republika a euro se zaměřením na stanoviska a názory podnikatelských subjektů ohledně ochoty a potřeby euro přijmout. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V praktické části je stručně představena cesta k zavedení společné měny, cíle zavedení a jejich naplňování. Dále jsou představeny výhody a nevýhody společné měny v současnosti na státní úrovni, podnikové úrovni a pro obyvatele. Praktická část se skládá z představení oficiálních stanovisek státních a profesních institucí České republiky a také anonymního dotazníkového šetření, které bylo k práci zpracováno a které bylo rozesláno vzorku firem. Součástí je také grafické a procentuální znázornění odpovědí u jednotlivých otázek dotazníku. Další částí praktické části je analýza a zodpovězení výzkumných otázek, které byly zvoleny již před začátkem dotazníkového šetření. Poslední částí praktické části je poté vyhodnocení a shrnutí dotazníku, především výzkumných otázek, které by mohlo posloužit k vylíčení stanovisek vybraných podnikatelských subjektů. Počty jednotlivých odpovědí na všechny otázky, které se v dotazníku objevily, jsou k dispozici v příloze k bakalářské práci.

Klíčová slova: Euro, Eurozóna, Měna, Podnikatelé, Výhody, Nevýhody, Česká republika, členské státy, Makroekonomické ukazatele, Dotazníkové šetření

Czech Republic and EURO – Opinions of business entities

Abstract

The topic of the bachelor thesis is the Czech Republic and the euro with a focus on the views and opinions of business entities regarding the willingness and need to adopt the euro. The work is divided into theoretical and practical part. The practical part briefly introduces the way to the introduction of the common currency, the goals of the introduction and their fulfillment. Furthermore, the advantages and disadvantages of the common currency currently at the state level, corporate level and for the population are presented. The practical part consists of the presentation of official opinions of state and professional institutions of the Czech Republic and an anonymous questionnaire survey, which was prepared for the thesis and which was sent to a sample of companies. It also includes a graphical and percentage representation of the answers to the individual questions of the questionnaire. Another part of the practical part is the analysis and answering of research questions that were selected before the start of the questionnaire survey. The last part of the practical part is then the evaluation and summary of the questionnaire, especially research questions, which could be used to describe the views of selected business entities. The numbers of individual answers to all questions that appeared in the questionnaire are available in the appendix to the bachelor's thesis.

Keywords: Euro, Eurozone, Currency, Entrepreneurs, Advantages, Disadvantages, Czech Republic, Member States, Macroeconomic indicators, Questionnaire survey

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika.....	13
3 Výhody a nevýhody společné měny	15
3.1 Cíle zavedení společné měny a jejich naplňování.....	15
3.1.1. První myšlenky na společnou měnu	15
3.1.2. Wernerova zpráva.....	15
3.1.3. Předchůdci společné měny	17
3.1.4. Delorsova zpráva	19
3.1.5. Vývojové etapy HMU.....	20
3.1.6. Cíle zavedení společné měny a jejich naplňování	21
3.2 Výhody společné měny v současnosti.....	24
3.2.1. Státní úroveň.....	24
3.2.2. Podniková úroveň	27
3.2.3. Spotřebitelská úroveň - obyvatelstvo.....	28
3.3. Nevýhody společné měny v současnosti	29
3.3.1. Ztráta samostatné měnové politiky	29
3.3.2. Jednorázové náklady na zavedení eura.....	30
4 Analýza názoru firem na přijetí eura	32
4.1 Oficiální stanoviska státních a profesních institucí.....	32
4.1.1 Oficiální stanoviska státních institucí	32
4.1.1.1 Vláda České republiky	32
4.1.1.2 Ministerstvo financí	32
4.1.1.3 Česká národní banka	33
4.1.2 Oficiální stanoviska profesních institucí.....	33
4.1.2.1 Svaz průmyslu a dopravy ČR	33
4.1.2.2 Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky	34
4.1.2.3 Hospodářská komora České republiky	34
4.2 Názory ve vybraném vzorku firem.....	35
5 Závěr.....	55
6 Seznam použitých zdrojů.....	56
7 Přílohy	60

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Fungování hada v tunelu **Chyba! Záložka není definována.**

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Složení měnového koše ECU	18
Tabulka 2 – Porovnání růstu ekonomiky	22
Tabulka 3 - Hodnoty růstu ekonomiky a dalších ukazatelů.....	23
Tabulka 4 - Rozdíly v ochotě přijetí mezi subjekty různých velikostí	54
Tabulka 5 - Rozdíly v ochotě přijetí eura mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a nikoliv	54

Seznam grafů

Graf 1 - Právní podnikání respondentů dotazníku	36
Graf 2 - Obor podnikání respondentů	36
Graf 3 - Velikost firmy	37
Graf 4 - Zastávaná pozice ve firmě.....	38
Graf 5 - Ochota přijetí eura mezi subjekty	38
Graf 6 - Časový horizont přijetí společné měny	39
Graf 7 - Názor na přínosnost přijetí eura	40
Graf 8 - Operace v měně euro.....	40
Graf 9 - Zahraniční obchod.....	41
Graf 10 - Zastoupení exportérů a importérů	42
Graf 11 - Procentuální zastoupení zahraničního obchodu	43
Graf 12 - Pomoc při obchodování se zahraničními subjekty.....	44
Graf 13 - Lákavější možnost pro zahraniční subjekty	45
Graf 14 - Zavedení či rozšíření zahraničního obchodu.....	46
Graf 15 - Zajištění proti kurzovému riziku	47
Graf 16 - Výhody přijetí eura	48
Graf 17 - Nevýhody přijetí eura.....	49
Graf 18 - Jednorázové poplatky po zavedení eura.....	50
Graf 19 - Názory na informovanost českých firem	51
Graf 20 - Hodnocení tvrzení o diskuzích ohledně eura	52
Graf 21 - Názor po koronavirové krizi	53

Seznam použitých zkratek

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

ES – Evropské společenství

HMU – Hospodářská a měnová unie

HDP – Hrubý domácí produkt

ECB – Evropská centrální banka

ČNB – Česká národní banka

MF – Ministerstvo financí

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

1 Úvod

Společná evropská měna byla jedním z nejdůležitějších projektů Evropské unie. Dodnes euro vyvolává vášnivé debaty, nejen u nás v ČR, ale také po celém evropském kontinentu. O úspěších ale také o neúspěších společné měny bylo napsáno velké množství knih a nespočet článků. Výhody a nevýhody eura jsou také součástí každé debaty vedené na toto téma. Pro podnikatelské subjekty jsou poté tyto výhody, podle podporovatelů eura, velmi významné. Proto by se měly firmy otázkou zavedení eura v ČR zabývat. Teoretická část práce se bude právě tomuto tématu věnovat. Teoretická část je založena na syntéze poznatků čerpajících z aplikace metody deskripce příslušné odborné literatury, oficiálních dokumentů EU a vědeckých článků.

Česká republika se vstupem do Evropské unie v roce 2004, přesněji tedy podpisem přístupové smlouvy k EU, zavázala k přijetí společné měny. Tento závazek není nijak časově omezený, avšak očekává se, že ČR euro přijme až bude plnit všechna maastrichtská konvergenční kritéria. Otázkou tedy není zda, ale kdy naše republika euro přijme. U podnikatelských subjektů v ČR je zájem o zavedení rozhodně vyšší než mezi občany. Celkově zájem o zavedení společné měny mezi občany není příliš vysoký a má klesající tendenci. Toto téma je tedy stále velmi aktuální. To je patrné například i v politice. Otázka přijetí společné měny politické strany rozděluje. Téma společné měny je také součástí každé předvolební debaty. Současná koronavirová krize navíc toto téma opět uvedla více do popředí. Také otevřela diskusi o stabilitě české koruny. Tato krize by mohla opět změnit názor českých občanů na přijetí společné měny. Po odstoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, tzv. Brexitu, navíc zesílily a přibýly názory vztahující se k vystoupení ČR z Evropské unie. Evropská unie má momentálně podporu asi poloviny občanů ČR. Euro a samotná Evropská unie jsou tedy stále velmi často probíraná témata, která rozdělují společnost této země.

Pro praktickou část bakalářské práce byl poté sestaven dotazník určený podnikatelským subjektům. Cílem dotazníku a zároveň celé práce bylo zjistit a analyzovat názory podnikatelských subjektů v otázce ochoty a potřeby přijetí společné měny. Jsou české firmy a subjekty pro přijetí společné měny? Jaké jsou hlavní důvody pro jejich rozhodnutí? Tomuto problému je věnována praktická část bakalářské práce

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Otázka přijetí eura je už od vstupu České republiky do Evropské unie jedním z nejrozebíranějších a stále velmi aktuálním tématem. Názory na přijetí společné měny se poté logicky mezi občany, ale také podnikateli, liší. Potencionální výhody a nevýhody přijetí společné měny jsou poté součástí každé vedené diskuse o euru. Prvním cílem bakalářské práce je tedy popsání cesty k zavedení eura v Evropské unii, cílů společné měny a jejich naplňování a v neposlední řadě představení výhod a nevýhod společné měny v současnosti. Výhody a nevýhody jsou popsány jak na úrovni státní a podnikatelské, tak také pro občany. Druhým cílem této bakalářské práce je poté představení a analýza stanovisek vybraného vzorku českých podnikatelských subjektů v otázce ochoty přijetí společné měny. Za tímto účelem bylo sestaveno dotazníkové šetření, které mělo zjistit stanoviska podnikatelských subjektů k této otázce. K šetření byly stanoveny i dva vedlejší cíle. Za prvé to bylo zjištění potenciačních rozdílů u otázky ochoty přijetí eura u subjektů různých velikostí. Za druhé potom zjištění potenciačních rozdílů u otázky ochoty přijetí eura mezi podnikatelskými subjekty obchodujícími v zahraničí, a mezi těmi co obchodují pouze vnitrostátně. V návaznosti na tyto cíle byly poté sestaveny tři hypotézy. První hypotéza tvrdí, že v současné době je větší část podnikatelských subjektů pro přijetí eura. Další dvě hypotézy poté tvrdí, že potenciační rozdíly u obou vedlejších cílů existují. Podpurným cílem práce je poté představit oficiální stanoviska státních a profesních institucí.

2.2 Metodika

Jako první část bakalářské práce byla zpracována část teoretická. Teoretická část bakalářská práce je založena na syntéze poznatků čerpajících z použití metody deskripce příslušné odborné literatury, oficiálních dokumentů EU a vědeckých článků, které zahrnovaly problematiku zvoleného tématu.

V praktické části bylo poté vypracováno dotazníkové šetření pomocí metody online dotazování za účelem zjištění ochoty přijetí eura mezi českými podnikatelskými subjekty a možnými rozdíly mezi jednotlivými subjekty. Pomocí předem stanovených otázek byly získány podklady pro analýzu a následné vyhodnocení vlastního výzkumu. Jedná se o kvantitativně orientovaný dotazník, který obsahuje celkem 21 uzavřených či

polouzavřených otázek. V tomto dotazníku se nachází 19 otázek s jedinou možnou odpovědí a 2 otázky s možným vícenásobným výběrem. Šetření je poté rozděleno na dvě části. První čtyři otázky se zaměřují na vlastnosti a identifikaci firmy a respondenta. Mezi tuto identifikaci patří právní forma společnosti, velikost firmy, obor podnikání a pozice respondenta ve společnosti. Zbylé otázky se poté zaměřují již na názory a stanoviska vztahujícím se k otázce společné měny. Dotazník byl z důvodu pandemie distribuován e-mailem pouze v elektronické podobě. Dotazník byl vytvořen pomocí formuláře Google a byl naprosto anonymní. Respondenti nemuseli nikde uvádět svoje jméno a ani nebyla ukládána jejich mailová adresa. K výzkumy tedy byly využity české podnikatelské subjekty. Minimální počet respondentů byl stanoven na 100 subjektů. Celkový počet respondentů se zastavil na čísle 112. Bohužel návratnost dotazníku nebyla příliš vysoká. V současné době plné nepříjemných okolností to však nebylo velkým překvapením.

Dále následovala analýza jednotlivých odpovědí na dotazníkové otázky. Jednotlivé otázky byly vloženy do praktické části bakalářské práce. Ke každé otázce byl pro lepší přehlednost vložen graf s procentuálním zastoupením jednotlivých odpovědí. Nejčastěji použitým grafem byl kruhový diagram, u tří otázek však byly vytvořeny grafy sloupcové. Součástí každé otázky byl dále text, ve kterém byly sepsány přesné počty jednotlivých odpovědí a další doplňující informace. Tato analýza poskytla výsledky, pomocí kterých byla zjištěna odpověď na hlavní výzkumnou otázku ohledně ochoty přijetí eura mezi českými podnikatelskými subjekty.

Všechny odpovědi poté byly vloženy do programu Microsoft Excel. Pomocí tohoto programu byla poté provedena analýza otázek a odpovědí, podle kterých byly zjištěny výsledky potřebné k dalším dvěma výzkumným otázkám. První se zabývala existencí rozdílů v otázce ochoty přijetí eura mezi podnikatelskými subjekty různých velikostí, druhá potom existencí rozdílů v otázce ochoty přijetí eura mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a těmi, kteří obchodují pouze vnitrostátně. V tomto programu byly pro zjednodušení vytvořeny dvě tabulky s přesným počtem jednotlivých odpovědí i procentuálním zastoupením daných odpovědí. Soubor se všemi odpověďmi je poté k nalezení v příloze 2 k této práci.

3 Výhody a nevýhody společné měny

3.1 Cíle zavedení společné měny a jejich naplňování

3.1.1. První myšlenky na společnou měnu

První malé náznaky k zavedení společné měny se objevily už po konci druhé světové války. Velmi tomu napomohl proces integrace, který v Evropě nastal. V roce 1957 podepsalo šest západoevropských států Římskou smlouvu a utvořily Evropské hospodářské společenství (EHS). Začalo tedy určité spojování na poli politickém, hospodářském a v neposlední řadě i měnovém. Nicméně tehdejší měnový systém z Bretton Woods, který vznikl jako reakce na špatné fungování plovoucích kurzů tzv. zlatého standartu v období mezi oběma světovými válkami, a který si zakládal naopak na kurzech pevných ale přizpůsobivých, považovali představitelé zmíněných států za dostatečně fungující a od nápadu společné měny se tedy prozatím ustoupilo. (Dědek, 2008) (Sychra, 2009)

„Výjimkou nebyla ani oblast měnové spolupráce, která se nezdráhala vážně se zabývat myšlenkou na vytvoření společné evropské měny. Tehdejší doba však ještě nedozrála k uskutečnění tak zásadní proměny. Pod tíhou prvních větších problémů byl plán na zavedení společné měny opuštěn a jeho místo opanovala fragmentace monetárních režimů.“ (Dědek, 2008)

3.1.2. Wernerova zpráva

V 60. letech dle Dědka *„přálo smělym plánům na vyšší formy měnové spolupráce“*. 60. léta 20. století by se pro Evropu dala nazvat jako pokračující doba zlatého věku. Po čas celých těchto deseti let stále vysoce rostl hospodářský růst, nezaměstnanost byla minimální a mezinárodní obchod prosperoval. I v otázce obchodu či zemědělství panovala vesměs spokojenost. V této době by se jen velmi těžko hledaly důvody, proč nepostoupit v rámci integrace a měnové spolupráce opět o trochu dál. (Dědek, 2008)

„Zásadním mezníkem v dalším rozvoji se stal summit hlav států a šéfů vlád konaný 1. a 2. prosince 1969 v Haagu.“ (Sychra, 2009). Na tomto summitu bylo poprvé jednáno o formulaci hospodářské a měnové unie (HMU). A to především kvůli prohloubení procesu integrace. (Sychra, 2009)

Vypracováním plánu směřujícímu k HMU byla pověřena skupina, kterou vedl lucemburský předseda vlády a ministr financí Pierre Werner. Takzvaná Wernerova zpráva

byla zveřejněna pod celým názvem Zpráva Radě a Komisi o etapovité realizaci Hospodářské a měnové unie v zemích Společenství. (Dědek, 2008)

Zveřejnění podoby zprávy se odehrálo 8. října 1970 a schválena byla s pár úpravami Radou Ecofin 22. března 1971 v Hamburku. Byla to první zpráva, která zahrnovala ucelenou koncepci a plán, podle kterého mělo během deseti let dojít k vytvoření Hospodářské a měnové unie. (Wilhelmová & Klik, 2000)

Díky Hospodářské a měnové unii se mělo, podle Wernerovy zprávy, vytvořit prostředí pro volný pohyb zboží, služeb, lidí a také kapitálu bez jakéhokoliv zkreslení či narušení rovnováhy. (Werner, 1970)

Podobu Wernerovy zprávy také utvářel fakt, že vznikala mezi dvěma relativně protikladnými ekonomickými názory. První směr tzv. ekonomistické školy byl zastáncem názoru, že aby mohla měnová unie vzniknout, je třeba dlouhých příprav před zafixováním pevných kurzů. Naopak zastánci tzv. monetaristické školy trvali na urychleném upevnění kurzů. Argumentovali to tím, že by členské státy měly větší motivaci ke konvergenci a harmonizaci hospodářských politik. (Dědek, 2008)

Jednodušeji řečeno byly střety názorů v tom, co má být dříve. Zdali sblížení ekonomik a pohyb volného kapitálu, nebo zavedení společné měny, která by toto způsobila.

K ustavení Hospodářské a měnové unie mělo dojít během tří etap. Ta první měla trvat tři roky, a jejím hlavním cílem bylo sblížení měnových a fiskálních politik. Mělo také dojít k restrikci výkyvů měn vůči americkému dolaru a mezi měnami členských států i ke zmenšování flukтуаčního pásma. Začátek první etapy se datuje na 1. ledna 1971 a ukončena měla být 31. prosince 1973. (Sychra, 2009)

Během první etapy mělo dojít k redukci tolerovaných fluktuací měn, k optimální spolupráci rozpočtových politik a také k nastolení požadavků pro hospodářskou politiku. Ve třetí etapě poté mělo dojít k nevyhnutelnému zafixování směnných kurzů a zavedení uspořádání centrálních bank Společenství. (Marsh, 2009)

Wernerova zpráva byla ale už od samého začátku vystavována řadě nepříznivých faktorů. Roku 1973 došlo ke zhroucení bretonwoodského systému, jednoho z hlavních pilířů Wernerovy zprávy. Finanční trhy se staly velmi nestabilními, díky přechodu amerického dolaru na volné plování, a také na země Evropy udeřil první ropný šok, který se vyznačoval zvýšením inflace a ekonomickou stagnací. Hlavní myšlenky společenství tedy přešly spíše na řešení bezprostředních hospodářských problémů a vzdalovaly se od

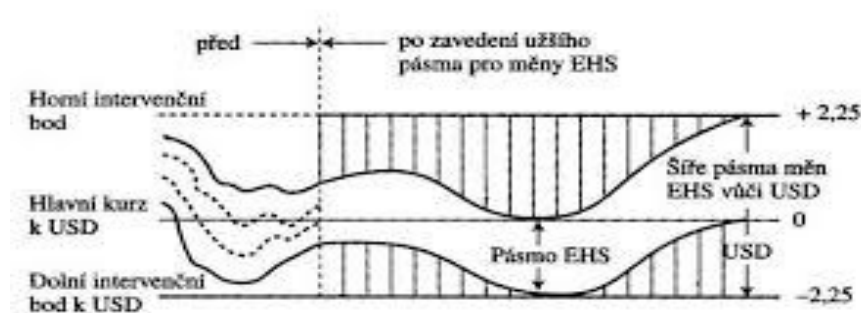
úkolu budovat základy HMU. Tyto důvody vedly k postupnému opouštění Wernerova plánu. (Dědek, zavedenieura.cz, 2014)

8. března 1975 bylo Společenstvím stvrzeno selhání Wernerova plánu vydáním tzv. Marjolinovy zprávy. Autoři této zprávy vysvětlovali, že na poli budování HMU došlo k minimálnímu zlepšení a že v situaci volného pohybu kapitálu jsou na tom státy ES hůře než na začátku 60. let. (Sychra, 2009)

3.1.3. Předchůdci společné měny

Ve Wernerově zprávě bychom našli jeden dodatek, který se věnoval otázce, zda, a popřípadě jak, lze redukovat kurzové fluktuace mezi měnami členských států EHS vůči měně Spojených států amerických, dolaru. Byl zde popsán proces, který nakonec dostal neoficiální název „Had v tunelu“ nebo také „Směnný had“. (Dědek, 2008)

Obrázek 1 – Fungování hada v tunelu

Zdroj: Sychra, 2009

„Had v tunelu tedy představoval „vzájemné navázání evropských měn a zajištění jejich stability na americký dolar.“ Bylo dohodnuto, že kurzy měn členů Společenství oproti dolaru měly být v tunelu s šířkou 4,5 %. Had potom představoval vzájemné kurzy měn států ve Společenství. Šířka hada byla 2,25 % (neboli 2 x 1,125 %). (viz obr. 1). (Sychra, 2009) (Kalabis, 2019)

Tento proces však tuto svoji podobu moc dlouho neudržel a brzy se jeho forma začala měnit a země z něj postupně vystupovaly. (Sychra, 2009)

Během sedmdesátých let určité členské státy, největší z nich Německo, se stále účastnily procesu „hada“, zatímco ostatní státy Společenství, například Itálie či Francie své

měny ponechávaly volnému plování. Na sklonku desetiletí se díky iniciativě především Německa a Francie vytvořil Evropský měnový systém (více o EMS je možné nalézt v příloze 1), který měl dodat nový impuls společné kurzové politiky a obnovit otázku větší integrace na poli měnové unie. (Evropský měnový systém, 2008)

EMS měl tři základní prvky. Prvním z nich byla Evropská účetní jednotka (ECU), poté mechanismus směnných kurzů (EMR) a také úvěrové mechanismy.

Evropská účetní jednotka (ECU) byla uměle vytvořená jednotka, která představovala jakýsi koš všech participovaných měn. Sychra dodává, že měny jednotlivých států Společenství byly v ECU zastoupeny úměrně k síle své ekonomiky a jejich podíl se měnil vždy po pětiletém období. Tento podíl odpovídal hodnotě podílu HDP, který měly členské státy na celkovém HDP Společenství. (viz tabulka 1) (Sychra, 2009)

Tabulka 1 – Složení měnového koše ECU

Měna	Počet jednotek národní měny v 1 ECU			Podíl národní měny v 1 ECU v %		
	13. 3. 1979	17. 9. 1984	21. 9. 1989	13. 3. 1979	17. 9. 1984	21. 9. 1989
Německá marka	0,828	0,719	0,6242	33,0	32,00	30,53
Francouzský frank	1,15	1,31	1,332	19,8	19,00	20,79
Nizozemský gulden	0,286	0,256	0,2198	10,5	10,10	10,21
Belgický a lucemburský frank	3,80	3,85	3,301	9,5	8,50	8,91
Italská lira	109,00	140,00	151,8	9,5	10,20	7,21
Dánská koruna	0,217	0,219	0,1976	3,0	2,70	2,71
Irská libra	0,00759	0,008781	0,008552	1,1	1,20	1,08
Britská libra	0,0885	0,0878	0,08784	13,6	15,00	11,17
Řecká drachma	–	1,15	1,44	–	1,30	0,49
Španělská peseta	–	–	6,885	–	–	4,24
Portugalské escudo	–	–	1,393	–	–	0,71

Zdroj: Sychra, 2009

Druhým velkým prvkem EMS byl Mechanismus směnných kurzů (ERM). „ERM fungoval na základě tzv. paritní mřížky a tzv. indikátoru divergence a byl nejdůležitější součástí systému.“ Měny participovaných zemí byly pevně propojeny ve dvojicích, tvořily tak paritní mřížku, ve které bylo flukтуаční rozpětí $\pm 2,25$ % od centrální parity, ve kterém se mohly kurzy měn pohybovat. (Sychra, 2009)

3.1.4. Delorsova zpráva

Relativní úspěch EMS probudil ve Společenství opět myšlenku o zavedení Hospodářské a měnové unie s jednou společnou měnou a centrální bankou. S touto myšlenkou přišla nová Komise, které předsedal Jacques Delors, v lednu roku 1985. Hlavním záměrem této komise byl především jednotný vnitřní trh a jeho dokončení. Jak uvádí Sychra: „*Úmysl vytvořit HMU byl výslovně zmíněn v (právně nezávazné) preambuli, ovšem bez konkrétní časové specifikace.*“ (Sychra, 2009)

Na zasedání Evropské rady v Hannoveru v červnu roku 1988 byla sestavena skupina odborníků pod vedením tehdejšího prezidenta Evropské komise Delorse a dalších šestnácti expertů. Skupina byla pověřena mandátem k tomu, aby prozkoumala a během roku vydala zprávu, jakým způsobem by bylo možné vytvoření Hospodářské a měnové unie. Podle Dědka výbor zasedal necelých 10 měsíců a již v dubnu roku 1989 své závěry prezentoval Radě Ecoffin. (Dědek, 2008)

Marsh dále doplňuje, že výsledný dokument, vydaný právě v dubnu roku 1989, spíše vyjmenovával různé možnosti a doporučení, než aby navrhoval skutečná politická rozhodnutí. Vyplývalo to podle něj z diskusí Delorsovy komise, probíhajících většinou na půdě Basilejské banky. (Marsh, 2009)

„Delorsova zpráva v souladu s Jednotným evropským aktem konstatuje, že integrace směrem k Unii je podmíněna úplnou konvergencí makroekonomických výsledků jednotlivých zemí a vyžaduje úzkou koordinaci jejich měnové a rozpočtové politiky.“ Delorsova zpráva počítala s dosažením Hospodářské a měnové unie ve třech etapách, podobně jako tomu bylo u Wernerovy zprávy. (Wilhelmová & Klik, 2000)

„V první etapě mělo jít především k využití možnosti EMS, zejména v důsledku vstupu všech států do mechanismu směnných kurzů a k posílení úlohy Výboru centrálních bank.“, vysvětluje Sychra. V průběhu druhé etapy mělo dojít k upevnění spolupráce hospodářských a rozpočtových politik. O jejím spuštění bylo rozhodnuto v říjnu roku 1990 v Římě. Započetí druhé etapy mělo být 1. ledna 1994. Během poslední etapy poté měla být dokončena měnová integrace a zavedena nová evropská společná měna. Pokud by se zavedení společné měny nezdařilo, měly být alespoň pevně zafixovány kurzy měn jednotlivých států. Hlavní kompetence měnové politiky by poté přešly na instituce Společenství. (Sychra, 2009)

O dalších otázkách, které vyplývaly z Delorovy zprávy se, podle Sychry, jednala od 15. prosince 1990 mezivládní konference o HMU, ta probíhala současně s další mezivládní konferencí, která se věnovala politickým otázkám. Shodné zasedání obou konferencí podle něj ukazuje, že vytvoření HMU nemělo být žádným izolovaným krokem, nýbrž měla být HMU včleněna do všeobecného procesu integrace. Tato jednání podle jeho slov vyústila v přijetí Smlouvy o Evropské unii, jinak také nazývanou Maastrichtskou smlouvou. Přijetím této smlouvy došlo k největším reformám primárního práva. (Sychra, 2009)

„Smlouva o Evropské unii, tzv. Maastrichtská smlouva byla schválena na zasedání Evropské rady ve dnech 9. a 10. prosince 1991, následně pak podepsána 7. února 1992 v Maastrichtu a vstoupila v platnost 1. listopadu 1993. Tato smlouva zavazuje členské státy Společenství k vytvoření Hospodářské a měnové unie a současně definuje zásady a postupy vedoucí k její realizaci.“ (Wilhelmová & Klik, 2000)

HMU byla jedním ze tří pilířů nově vzniklé Evropské unie. Sychra také dodává, že se HMU stala jedním z nejdůležitějších cílů nové unie. Projekt HMU byl rozdělen do tří etap, přičemž při poslední etapě mělo dojít k zavedení společné měny. (Sychra, 2009)

3.1.5. Vývojové etapy HMU

První etapa HMU, zvaná také jako přípravná či startovací, začala již 1. července 1990 dle Delorovy zprávy a trvala do 31. prosince roku 1993. Mezi hlavní úkoly první etapy patřilo především dokončení volného trhu a realizace volného pohybu zboží, osob a kapitálu. Dále také mělo dojít k užší spolupráci mezi jednotlivými centrálními bankami, k volnému používání ECU a díky posílené politiky hospodářské a sociální soudržnosti také mělo dojít k redukci rozdílů skrz regiony EU. (Hospodářská a měnová unie (HMU))

Součástí první etapy bylo také vstoupení měn členských států do mechanismu měnových kurzů EMS. Vlády členských států byly také vyzvány, aby odstranily všechny překážky, které bránily soukromému používání ECU. (Sychra, 2009)

Druhá etapa HMU, zvaná také jako přechodná či klíčová fáze, odstartovala 1. ledna 1994 založením Evropského měnového institutu (EMI) a pokračovala až do konce roku 1998. EMI by se dal považovat za předchůdce Evropské centrální banky, s koncem druhé etapy totiž také zaniká. Institut nebyl odpovědný za vedení měnové politiky v EU, tento úkol byl ponechán v působnosti národních orgánů. EMI ale měl dvě hlavní úlohy. Jednou z nich bylo zesílení spolupráce centrálních bank a koordinace měnových politik. Druhou

úlohou poté bylo provedení nezbytných úprav k ustavení ESBC (Evropského systému národních bank) a také ke vzniku společné měny. (Hospodářská a měnová unie (HMU))

Během druhé etapy byla také definována kritéria, která musely státy splnit, aby mohly dosáhnout třetí a poslední etapy HMU. Členské státy musely splnit tato kritéria: kritérium cenové stability, kritérium dlouhodobých úrokových sazeb, kritérium dlouhodobé udržitelnosti veřejného deficitu a veřejného dluhu a kritérium stability měnového kurzu. V legislativní oblasti ještě byla podmínka nezávislosti centrálních bank. (Hospodářská a měnová unie, 2018)

Během druhé etapy byl také rozhodnut název pro společnou evropskou měnu. Ve španělském Madridu bylo roku 1995 určeno, že společná měna ponese název euro.

Třetí a závěrečná etapa HMU začala 1. ledna 1999 a trvala až do 30. června 2002. Spuštěním poslední etapy byla zahájena činnost měnové unie. Pravomoci v měnové politice tedy přešly na úroveň společenství a za provoz měnové politiky tedy ručil Evropský systém národních bank a Evropská centrální banka. Při začátku této etapy byly rozhodnutím Rady zafixovány kurzy jednotlivých měn vůči společné měně, euru. (Sychra, 2009)

Během třetí fáze přípravy na HMU euro sloužilo jako společná měna v rámci bezhotovostních plateb. Využívalo se například v bankovníctví nebo na obchodních trzích. (Wilhelmová & Klik, 2000)

V lednu roku 2002 poté bylo euro zavedeno do oběhu jako nová měna i pro společnost. Docházelo tedy k nahrazování starých bankovek a mincí měn členských států za mince a bankovky společné měny. Sychra k tomu dodává, že se všechny státy zapojené do poslední etapy rozhodly závěrečné stádium co nejrychleji ukončit a výměnu bankovek a mincí za euro zvládly už do 28. února 2002. Což bylo tedy o čtyři měsíce dříve, než se původně počítalo. (Sychra, 2009)

3.1.6. Cíle zavedení společné měny a jejich naplňování

Stiglitz uvádí, že zavedení eura sebou neslo hlavně tři velká očekávání. Za prvé mělo zavedení společné měny Evropu ještě hlouběji sblížit a mělo posilnit proces evropské integrace. Evropa také měla tímto sjednocením navýšit svoji úlohu ve světovém měřítku. Toto sblížení na poli hospodářské politiky mělo mít za následek rostoucí trend životní úrovně a růstu ekonomiky. A za třetí měla tato integrace, hospodářská i politická, pomoci

zaručit mír na evropském kontinentu. Podle Stiglitze se ale realita od očekávání velice liší. (Stiglitz, 2016)

Sychra k tomu dodává, že zavedení eura mělo také usnadnit měnové řízení EU a eliminovat náklady spojené s konverzí měn. Cíle zavedení společné měny potom velmi blízce souvisely i s cíli zavedení HMU. Tedy cenovou stabilitou, rovnoměrným růstem, vysokou zaměstnaností a vnější rovnováhou. (Sychra, 2009)

V prvních letech po zavedení HMU a eura ale velký růst ekonomiky nenastal, jak je možné vidět v tabulce 2. Nebyl urychlen růst HDP ve státech platících eurem, naopak státy mimo eurozónu byly schopny většího ekonomického růstu. Podle Dědka je ale tato tabulka velmi zavádějící a nebere ohled na spoustu vlivů, které je ovlivňují. Tvrdit, že za nepříliš uspokojujivý vývoj ekonomiky po zavedení HMU může zavedení společné měny, je podle něj chybné. (Dědek, Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny, 2014)

Tabulka 2 – Porovnání růstu ekonomiky

	Eurozóna		Dánsko, Švédsko, Velká Británie		USA	
	1989-98	1999-08	1989-98	1999-08	1989-98	1999-08
Růst HDP	2,2	2,1	2	2,7	3,0	2,6
Růst HDP/ob.	1,9	1,6	1,7	2,2	1,8	1,6
Úroveň HDP	73	72	74	76	100	100

Zdroj: Dědek, 2014

Na to ve své knize navazuje i Marsh, který dodává: „*Chabý evropský růst zapříčinla především dlouhodobá hospodářská stagnace a také vysoká nezaměstnanost v Německu, jehož hospodářství se v letech 2002 až 2004 prakticky nehnulo z místa.*“ (Marsh, 2009)

Na poli cenové stability si podle Dědka mohla Evropská unie připsat kladné body. Mezi lety 1999-2008 se jí úspěšně dařilo držet inflaci velmi blízko 2%. Dodává, že průměrná hodnota za toto období, měřená měsíčně, dosahovala 2,2%. Nicméně, dle jeho slov, dosahovaly podobných hodnot i jiné centrální banky. Prvních deset let nového tisíciletí bylo ve znamení globálního ústupu inflačních tlaků. (Dědek, Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny, 2014)

V roce 2009 přišla velká hospodářská recese způsobená hospodářskou světovou krizí. Tu odstartovala tzv. hypoteční bublina ve Spojených státech amerických. Hodnota poklesu HDP byla v té době pro Eurozónu 4,4%. A ani pozdější roky nebyl růst HDP takový, jak se očekávalo. Silně vzrostla nezaměstnanost (Dědek, Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny, 2014)

Zotavování po této krizi však mělo u zemí v eurozóně a mimo ní rozdílný průběh. Jak můžeme vidět v tabulce 3, tak z údajů světové banky vyplývá, že státy které nepatří do měnové unie vykazovaly v letech bezprostředně po této krizi lepší hodnoty růstu HDP i jiných ukazatelů. Ačkoliv byla touto krizí zasažena celá Evropa, státy v měnové unii se zotavovaly hůře. Společná měna totiž nezasáhla pouze určité země, ale přenášela problémy mezi všemi členskými státy.

Pokud se podíváme na současné hodnoty tak zjistíme, že státy eurozóny ani nyní nedosahují takových hodnot v konvergenčních ukazatelích jako státy bez eura (viz tabulka 3). Očekávání většího růstu trendu životní úrovně a růstu ekonomiky tedy není zdaleko naplněno.

Tabulka 3 - Hodnoty růstu ekonomiky a dalších ukazatelů

	Eurozóna		Dánsko, Švédsko, Velká Británie		USA	
	2009-2013	2014-2019	2009-2013	2014-2019	2009-2013	2014-2019
Růst HDP	-0,4	1,9	0,5	2,3	1,1	2,4
Růst HDP/ob.	-0,5	1,6	-0,1	1,5	0,3	1,8
Míra Inflace	1,8	0,8	1,8	1,1	1,6	1,5
Nezaměstnanost	10,6	9,6	7,8	5,9	8,7	4,7

Zdroj: (data.worldbank.org, 2020) – vlastní zpracování

Stiglitz tvrdí, že euro nenaplnilo ani svůj cíl při hospodářské integraci Evropy. Naopak tvrdí, že zavedení eura evropskou integraci zpomalilo. „*Vytvoření eura naopak v Evropě prohloubilo demokratický deficit, rozpor mezi tím, co Evropa dělá a co její občané chtějí.*“ Euro bylo podle něj nedokončený projekt, a že i kdyby bylo jeho zavedení více promyšleno, užitek z jeho nastolení by nebyl tak velký, jak si jeho iniciátoři představovali. (Stiglitz, 2016)

Weidmann, Weber, Hayek a další světoví ekonomové také tvrdí, že euro bylo převážně politickým projektem, nikoliv ekonomickým, který byl podle nich navíc uspěchaný.

Zavedení společné měny mělo působit i na samotné občany. Placením společnou měnou mělo připomínat jejich evropskou identitu. Nicméně moderní doba tomuto trochu odporuje. Stále častější bezhotovostní platby nahrazují placení bankovkami a mincemi eura. (Stiglitz, 2016)

Na toto téma reaguje ve svém článku i Eichengreen. Podle něj ani dvacet let eura nezměnilo fakt, že občané jednotlivých států stále upřednostňují svoji národní identitu před tou evropskou. Myšlenka ztráty své národní suverenity se jim nezamlouvá. (Eichengreen, 2019)

3.2 Výhody společné měny v současnosti

3.2.1. Státní úroveň

Mnozí ekonomové uvádějí jako jednu z hlavních výhod eura redukci rizika měnové krize. Malé otevřené ekonomiky mají malou šanci se těmto nebezpečím bránit, a tak by mohla taková krize přejít až ke krizi finančního domácího systému. Takové krize mohou velmi zpomalit ekonomický růst a konvergenci. Ekonomice by mohl prospět i relativní pocit bezpečí před těmito krizemi. Při větším bezpečí budou podniky více investovat a ekonomika bude moci růst. (Fassmann & Ungermann, 2018)

K tomu se přiklání i Dědek, dle jeho slov přináší liberalizace kapitálových toků velké výhody pro obchod a ekonomiku, nicméně je ale také světová ekonomika náchylnější vůči finančním turbulencím. Přijetím společné měny by chránilo ekonomiku daného státu před měnovými krizemi tím, že pokud by neexistovala národní měna, nebylo by možné proti ní spekulovat. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

„Ve srovnání s českou korunou – tedy měnou malé otevřené ekonomiky – je euro měnou, která by vzhledem k velikosti trhů, na kterých se používá, měla být mnohem odolnější vůči kurzovým výkyvům.“, tvrdí Hrbková. (Hrbková, 2015)

U této výhody společné měny ale existuje i spousta otazníků a připomínek. A to především díky minulé krizi eura. Evropské unii se pomocí přijetí záchranných opatření podařilo euro zachránit, otázkou ale zůstává jak moc zvládla EU eliminovat samotné příčiny, které krizi vyvolaly. Samotné přijetí by tedy možnost krize neodstranilo, pouze by ho redukovalo. (Fassmann & Ungermann, 2018)

Nízká inflace je také faktor, který mluví ve prospěch společné měny. Evropská centrální banka, která určuje výši úrokových sazeb pro všechny státy patřící do eurozóny, se zavázala k udržování nízké inflace. Nicméně Pettinger tvrdí, že tato výhoda je relativně sporná. Podle jeho slov si i státy ležící mimo eurozónu udržovaly hodnotu inflace velmi nízko. Evropská centrální banka také podle něj udržuje nízkou inflaci na úkor ekonomického růstu a nižší zaměstnanosti. (Pettinger, 2018)

Dalším přínosem přijetí společné měny je podle Dědka skutečnost, že stát který do eurozóny vstoupí, může zasahovat i do její měnové politiky. Guvernéři národních bank jsou také členy Rady guvernérů ECB, mohou se tedy podílet na rozhodování o velikosti úrokových sazeb a dalších náležitostech, které z tohoto postavení plynou. Nicméně se ale

guvernéri daných národních bank zavazují k hájení zájmů eurozóny, nikoliv jejich státu. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Tomuto tématu se budeme věnovat i později v kapitole o nevýhodách společné měny. Vstoupením do eurozóny se sice může daný stát podílet na její měnové politice, nicméně tím přijde o možnost samostatného vedení vlastní měnové politiky.

Ekonomická stabilita a ekonomický růst bývá uváděn jako další výhoda společné měny. Slovy Evropské unie může díky ekonomické stabilitě vláda lépe plánovat budoucnost své země. Díky stabilnější ekonomice poté podniky více investují z důvodu menší nejistoty. To poté vede i k více pracovním místům a kvalitnějším pozicím pro občany daného státu. Dalo by se tedy říct, že stabilnější ekonomika a její růst je výhodou i pro podniky a občany. Ekonomické stability a růstu však stát nedosáhne pouhým přijetím eura. Dosáhne tak pokud bude svoji ekonomiku řídit podle pravidel Smlouvy a Paktu o stabilitě a růstu (SGP).

Pakt o stabilitě a růstu je soubor pravidel, které jsou určeny k zajištění zdravých veřejných financí a koordinaci fiskálních politik daného státu. Při nedodržení těchto pravidel a nebezpečném rozpočtovém chování mohou být na stát uvaleny sankce. (ec.europa.eu)

Jak jsme mohli vidět v tabulce 3, je ale realita trochu jiná. Státy eurozóny stále nedosahují lepších ukazatelů než země s vlastní měnou. Pakt stability a růstu existuje jenom na papíře, členy eurozóny více zajímají peníze v tzv. eurovalu.

Evropský stabilizační mechanismus, nazývaný také jako euroval, je organizace, která slouží k zajištění finanční stability v eurozóně. Oficiálně začal být používán v říjnu roku 2012, kdy nahradil svého předchůdce EFSF, dočasný nástroj finanční stability. ESM tedy slouží jako krizový nástroj, který může finančně pomoci zemím eurozóny poskytnutím půjčky při hospodářské krizi.

S přijetím společné měny, a tedy se vstupem do eurozóny, státu přibývá i povinnost vstupu do institucí a mechanismů. Státům, které by chtěly vstoupit do eurozóny, již tedy nestačí plnění konvergenčních kritérií, které byly určeny Smlouvou o Evropské unii. Přijetí eura je nyní podmíněno i vstupem do Evropského stabilizačního systému a také dalších institucí, například bankovní unie. S těmito podmínkami rostou ale náklady spojené s přijetím společné měny. (Fassmann & Ungermann, 2018)

Dědek ale namítá, že evropské právo na svém místě nečiní ze členství v ESM dodatečné kritérium pro přijetí společné měny. Vstup do eurozóny a přistoupení k ESM

jsou dva rozdílné akty. Nicméně dodává: „*Na druhé straně si lze obtížně představit, že unijní instituce by souhlasily s přijetím do eurozóny, pokud by se uchazečská země zdráhala přijmout závazky plynoucí ze zapojení do zbudovaného záchranného mechanismu.*“ Této zemi by dle něj bylo nejspíše oznámeno, že pokud čerpat výhody ze zavedení společné měny, nemůže se vyhýbat nákladům, které jsou s ní spojeny. (Dědek, Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny, 2014)

Být součástí ESM však není pouze jen nevýhodné z důvodu prvotních nákladů. Dědek k tomu dodával, že na zavedení tohoto mechanismu je nutné dívat se v širším kontextu. „*Ustavení tohoto záchranného mechanismu je nutné vnímat v kontextu mnoha dalších institucionálních změn, jež zesilují tlak na obezřetné chování členských zemí eurozóny a snižují pravděpodobnost výskytu krizových situací.*“ Existence záchranného mechanismu, který je navíc kapitálově silný a schopen k okamžitému použití při situacích ohrožujících stabilitu eurozóny, bylo dle něj významné posílení institucionálních základů eura. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Nicméně po krizi roku 2008, kdy sice euroval Řecko zachránil, ale se značnou pomocí MMF (Mezinárodního měnového fondu) a po koronavirové krizi, kdy nyní musí eurozónu zachraňovat dluh 750 miliard eur, tomu již Dědek nevěří.

Dědek k tomu dále dodává, že tento tlak vyvíjení na správné vedení ekonomiky může být velice prospěšný. „*Mít zdravé veřejné finance je však ve vlastním zájmu české ekonomiky, neboť jsou předpokladem dlouhodobě udržitelného hospodářského růstu a vysoké zaměstnanosti. Pouze s konsolidovanými veřejnými financemi lze čelit soudobým výzvám, které přinášejí stárnutí populace, klimatické změny či sílící globalizace finančních trhů.*“ (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Přijetí eura by také mělo znamenat hlubší podporu od dalších členských zemí eurozóny v případě krize. A zde by se opět měla projevit větší stabilita eura. Tuto vzájemnou podporu podle Beattiho otestovala na začátku roku 2020 krize spojená se světovou epidemií koronaviru. Dle jeho slov ECB ze začátku neprovedla dostatek akcí, aby této krizi předešla. Nicméně poté v nejvíce zasažených státech, zejména poté v Itálii, pomocí odkupování dluhů, držela relativně nízké úrokové sazby. Důležitější však podle něj je fakt, že Německo a Francie odvedly do fondu obnovy přes 500 miliard euro. (Beattie, 2020)

Realita je ale opět trochu jiná. ECB tuto krizi vůbec nezvládla. Jak jsme si již dozvěděli dříve, EU se zadlužila na finančních trzích částkou 750 miliard eur. Tato částka

zadluhuje všechny členské státy, ale nejvíce z ní čerpají státy eurozóny jako Itálie, Francie nebo Španělsko. (čt24.ceskatelevize.cz, 2020)

Právě ekonomiky států jako Itálie či Španělsko postihla tato krize nejvíce v celé Evropě a ovlivnila tak situaci v celé eurozóně. Dochází zde totiž k šíření ekonomických problémů z jedné země do druhé. (statista.com, 2020)

3.2.2. Podniková úroveň

Podniky v zemích, které nejsou členy eurozóny, které řeší své obchody i se zahraničím musí přemýšlet a zahrnout do svých finančních plánů i možné změny měnového kurzu a jejich dopady. Pokud chtějí podniky plánovat dlouhodobě, vystavují se velkým rizikům spojenými s kurzovými výkyvy. Různé bankovní instituce sice nabízejí určitá pojištění, nicméně to přináší podniku další náklady. Při používání společné měny se toto riziko vůči euru vytratí, a podnikům ubude velká nevýhoda oproti firmám členů eurozóny. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Další výhodou společné měny by pro podniky bylo redukování transakčních nákladů. Podnikům by ubyly náklady spojené s potřebou vedení devizového účtu, náklady na konverzi deviz a i náklady spojené s devizovými účetními operacemi. O tyto náklady jsou podniky států eurzóny vůči sobě ušetřeny. Jak dodávají experti Fassmann a Ungermann: *„Transakční náklady firem tedy nejsou pouhým zrcadlovým obrazem výnosů u bankovních operací, proto se dá předpokládat, že celkový makroekonomický přínos by při přijetí eura převýšil ztrátu výnosů z těchto operací v bankách.“* (Fassmann & Ungermann, 2018)

Státy, které používají společnou měnu a jsou tedy součástí eurozóny, mohou být i lákavější variantou pro firmy a investory z jiných částí světa. Například pro investory z Ameriky může být daleko atraktivnější investovat do zemí s relativně stabilní a významnou měnou, jakou euro je. Opět je zde i otázka potřeby více bankovních účtů, pokud by firma chtěla investovat v zemi s jinou národní měnou.

Na seznam výhod můžeme zahrnout i nižší úrokové sazby. Díky nižším úrokovým sazbám, které byly zapříčiněny odstraněním individuálního kurzového rizika, mohly podniky ze zemí eurozóny lépe dosáhnout na podnikatelský úvěr. Tuto výhodu bychom poté mohli zařadit i do spotřebitelské úrovně. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Pro podniky věnující se cestovnímu ruchu poté může být účast státu v eurozóně výhodná i z důvodu větší atraktivnosti pro turisty, kterým přijde vhod odstranění problému s řešením záměny peněz do jiné měny.

3.2.3. Spotřebitelská úroveň - obyvatelstvo

Nezpochybnitelnou výhodou společné měny pro spotřebitele je usnadnění porovnání cen zboží doma a v cizině. Občané nemusejí složitě přepočítávat cenu určitého zboží v cizí měně do té svojí. Tuto výhodu bychom ale mohli zařadit i do podnikové úrovně, jelikož i podniky z této výhody mohou silně profitovat.

„Jednotná měna vyjadřuje ceny zboží a služeb doma a v zahraničí ve stejné měnové jednotce, což spotřebitelům umožňuje tyto ceny snadno porovnávat a nakupovat tam, kde jsou ceny výhodnější.“, tvrdí Dědek. Usnadněním cenového srovnání by pak podle něj zvýšilo tlak na výrobce, což by pro spotřebitele znamenalo spoustu výhod. Zlevnění zboží, kvalitnější výrobky a také zkvalitnění úseku služeb. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Přijetí společné měny by také občanům přineslo levnější a pohodlnější cestování. Zmizela by potřeba výměny peněz do většiny evropských zemí. Tím by odpadly nepříjemnosti s hledáním nejlepšího kurzu mezi různými směnárny, a také by občané nemuseli platit poplatky, které mají tyto směnárny zavedeny. Projevila by se zde i dříve zmiňovaná výhoda, a to cenová porovnatelnost. Občané by nemuseli obtížně přepočítávat všechny své nákupy či pořizování služeb na dovolené do své národní měny.

Jako další výhoda eura by se dal uvést fakt, že díky euru je usnadněný pohyb občanů EU, zboží, služeb a kapitálu. Společná měna také zefektivňuje fungování jednotného trhu. (Dessimirova & Palenoster, 2019)

Společná měna občanům také poskytuje velké výhody v cestování, nakupování, studiu, otevření účtu či například otevření podnikání v ostatních zemích, které jsou členy eurozóny. (Dessimirova & Palenoster, 2019)

Euro je navíc měna, která je známá a uznávaná po celém světě. Po americkém dolaru, druhá nejdůležitější světová měna. Podle Dědka je euro přijímáno i ve státech, kteří nejsou členové eurozóny. A dalo by se tedy relativně říct, že s eurem se dá platit takřka po celém světě. To můžeme mimo jiné pozorovat i v ČR. Ve velkém množství obchodů a podniků naší země není problém eurem zaplatit. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

S častějším využíváním bezhotovostních plateb se tato výhoda zdá méně a méně relativní. Nicméně při zavedení společné měny by zmizely i bankovní poplatky za platbu cizí měnou v zahraničí, aspoň tedy na území eurozóny.

Velký přínos společné měny pro spotřebitele vidí Dědek i v otázce uchování hodnoty úspor. Díky stabilitě eura, kterou spravuje ECB a jejími uspokojujícími výsledky

inflačních bojů, by se občané nemuseli obávat o ztrátu hodnoty svých úspor. Euro by hodnota jejich úspor ochránilo. Zde by poté taky odpadla kurzová rizika pro spotřebitele, kteří zisk ze svých investic převádějí zpátky do své národní měny. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Zde ale musíme zmínit vliv přepočítacího koeficientu. „*To by znamenalo, že přepočítací koeficient by byl nastaven na takové hodnotě, která by neodpovídala stávající kupní síle měny v momentě přechodu a zůstatky na bankovních účtech, mzdy, důchody a úspory by byly nadhodnoceny nebo podhodnoceny v souvislosti na stanoveném přepočítacím kurzu.*“ (Smrčková, 2007)

K tomu ale dodává Lacina: „*Riziko příliš podhodnoceného či nadhodnoceného přepočítacího koeficientu by v českých podmínkách mělo být minimalizováno současně nastaveným měnovým režimem (floating), které umožňuje měnovému kurzu vyvíjet se na základě vývoje reálné ekonomiky a tržních podnětů.*“ Riziko, které podle něj představují hlavně spekulace o pohybu kurzu v rozhodovacím období o výši centrální parity v ERM II, ve kterém by musela být česká měna případně na nějaký čas zafixována, či výše konečného přepočítacího koeficientu, může být eliminováno přístupem evropských institucí k měnové integraci. Zmiňuje například rozhodnutí o výši přepočítacího koeficientu několik měsíců před vstupem země do měnové unie. Riziko nastavení podhodnoceného či nadhodnoceného koeficientu je, podle jeho slov, díky výše zmíněným argumentům minimalizováno. (Lacina, 2010)

3.3. Nevýhody společné měny v současnosti

3.3.1. Ztráta samostatné měnové politiky

Jednou z největších nevýhod společné měny a účasti v eurozóně je jediná měnová politika, která je řízena Evropskou centrální bankou. Společná měnová politika totiž mnohdy neodpovídá podmínkám místních ekonomik. Není tedy úplně výjimkou, že určité regiony prosperují, dosahují vysokého ekonomického růstu a nemusí se obávat vysoké nezaměstnanosti, zatímco ostatní regionu EU trpí stagnací, ekonomickým poklesem a trápí je vysoká nezaměstnanost. (Beattie, 2020)

Určité státy se zdráhají přijmout euro právě kvůli ztrátě určité moci nad jejich vlastní měnovou a fiskální politikou. Přechod na společnou měnu totiž také znamená ztrátu možnosti tisknout vlastní národní měnu. Schopnost tisknout vlastní měnu ale státu

umožňuje sledovat a upravovat inflaci vyššími úrokovými sazbami nebo omezením peněžní zásoby. (Amadeo, 2020)

Na příkladu České republiky by to znamenalo zánik české koruny. Česká národní banka by zároveň ztratila možnost provádění samostatné měnové politiky. Tyto kompetence by přešly na Evropskou centrální banku. ECB by tedy rozhodovala o měnovém prostředí v české ekonomice. Nicméně při svých rozhodnutích musí ECB uvažovat pro užitek eurozóny jako celku. To se může podle Dědka jevit jako významné ochuzení nástrojů makroekonomické stabilizační politiky. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

Jako další nevýhodu eura můžeme zmínit přenášení problémů z jedné „nemocné“ ekonomiky na další „zdravou“ ekonomiku, což následně vede k oslabení celku. To jsme mohli vidět například právě po krizi z roku 2008, kdy země právě mimo eurozónu rychleji dosáhly dřívějších hodnot (viz tabulka 3), nebo, jak už jsme se mohli dočíst dříve, nyní během koronavirové krize, kdy nejvíce zasažené jsou právě opět státy eurozóny.

Mezi další nevýhody přijetí společné měny by patřila finanční ztráta z ražebného. *„Ražebné je rozdílem mezi nominální hodnotou bankovek a mincí, které centrální banka vydala a náklady na jejich výtisk nebo ražbu. Tento rozdíl tvoří přímý zisk centrální banky“.* (Bureš, 2007)

Eurobankovky si netiskne daný stát sám. Výroba eurobankovek probíhá v rámci spolupráce mezi národními centrálními bankami a ECB. ECB tedy takto získává ražebné všech členských států, které potom rozděluje členským státům eurozóny dle článku 32.5 statutu ESCB a ECB. (ecb.europa.eu)

3.3.2. Jednorázové náklady na zavedení eura

Tyto náklady by nejvíce zasáhly podnikovou sféru. Jednalo by se o jednorázové náklady, které by firmy musely vynaložit, před vstupem státu do eurozóny, z vlastních zdrojů. Byly by to náklady na úpravu účetních programů, různých databází a jiných informačních systémů. Musely by být vynaloženy i náklady na proškolení zaměstnanců. Dále by tohoto seznamu patřily i náklady na přeceňování zboží, vydání nových ceníků, katalogů a obalů. Nákladné by bylo také plnění duálního označování cen, které by platilo pravděpodobně půl roku před zavedením společné měny. Tyto náklady by zasáhly silněji především malé a střední podniky, kterým by se silně promítly ve finanční bilanci. (Fassmann & Ungermann, 2018)

Tyto jednorázové náklady by však, podle Dědka, převýšily výhody, které by plynuly z používání společné měny. Tyto výhody by byly navíc trvalé. Pokud by se navíc podniky na přijetí společné měny správně a s předstihem připravily, mohly by jednorázové náklady na jeho zavedení redukovat. (Dědek, zavedenieura.cz, 2013)

4 Analýza názoru firem na přijetí eura

4.1 Oficiální stanoviska státních a profesních institucí

4.1.1 Oficiální stanoviska státních institucí

4.1.1.1 Vláda České republiky

Vláda nevidí v současné době možnost přijetí společné evropské měny, nicméně i nadále respektuje přijaté závazky. Na doporučení Ministerstva financí a České národní banky zatím nestanovila datum přijetí eura v ČR. Vláda se tak rozhodla na základě informací obsažených v dokumentu „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou“. Materiál, vydávaný společně Ministerstvem financí a ČNB, mapuje ekonomickou připravenost ČR k přijetí eura pravidelně již od vstupu České republiky do EU roku 2004. Vláda České republiky dospěla k jednoznačnému závěru, že nestanoví datum vstupu České republiky do eurozóny, protože nebylo dosaženo adekvátního pokroku při tvorbě podmínek pro přijetí eura. Ve vlastní připravenosti České republiky na přijetí eura přetrvávají slabá místa. Za překážku vstupu do měnové unie vláda považuje nedokončený proces reálné ekonomické konvergence české ekonomiky, kde odstup u většiny klíčových ukazatelů, zejména pak cenové a mzdové úrovně, zůstává značný. (Programové prohlášení vlády, 2018) (mfcr.cz, 2020)

4.1.1.2 Ministerstvo financí

Ministerstvo financí doporučilo vládě České republiky zatím datum přijetí eura nestanovit. Toto doporučení pramení z nedosažení adekvátního pokroku při tvorbě podmínek pro přijetí eura. Podle dokumentu „Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou“ Česká republika v roce 2020 nesplnila kritérium cenové stability kvůli přetrvávajícím domácím inflačním tlakům, kritérium stavu veřejných financí ve složce salda a kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů. V souhrnu lze tedy konstatovat že ČR v roce 2020 splnila pouze kritérium konvergence úrokových sazeb. S ohledem na zmíněné skutečnosti tedy Ministerstvo financí a Česká národní banka doporučily prozatím nestanovit finální datum přijetí společné měny. Doporučení implikuje, že by vláda neměla prozatím usilovat o vstup České republiky do mechanismu směnných kurzů. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou, 2020)

4.1.1.3 Česká národní banka

Česká národní banka sdílí hlavní závěry studie, jež neshledala důvody pro vstup ČR do eurozóny. Stanovisko České národní banky bylo tedy doporučení Vládě České republiky nestanovit cílové datum pro přijetí společné měny. K tomuto stanovisku dospěla společně s Ministerstvem financí z již dříve zmíněného dokumentu o vyhodnocení konvergenčních kritérií a sladění ekonomiky ČR s eurozónou. Česká národní banka také doporučila vládě České republiky, aby momentálně neusilovala ani o vstup do bankovní unie. (Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, 2020), (cnb.cz, 2021)

4.1.2 **Oficiální stanoviska profesních institucí**

4.1.2.1 Svaz průmyslu a dopravy ČR

Svaz průmyslu a dopravy ČR vyjádřil svůj názor k dokumentu "Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou". Souhlasí s identifikací ukazatelů hovořících pro přijetí eura. Nesouhlasí však se zmíněnými riziky, která jsou podle MF ČR spojené s přijetím eura. Svaz poukazuje, že s těmito riziky se potýkaly i jiné země, a přesto nyní těží z výhod přijetí společné měny. Uvádí, že dokončený proces reálné ekonomické konvergence sice v ČR není, ale nebyl také na Slovensku ani v zemích Pobaltí, kde se eurem nyní platí. Dále také zmiňuje dlouhodobou udržitelnost veřejných financí v důsledku stárnutí populace, což je problém, který mají téměř všechny členské státy EU a velká část z nich společnou měnu přijala. Vláda by podle Svazu průmyslu a dopravy ČR měla přijímat ekonomická protikrizová opatření nejen pro obnovení ekonomického růstu, ale i s ohledem na stále platný závazek přijmout euro. I nadále vidí jako potřebné definovat potřebné kroky a stanovit termín k přijetí eura. Hospodářská politika by dle svazu měla více zohledňovat i potenciální benefity, které ze společné měny pro českou ekonomiku plynou. Na podmínkách pro splnění pracovat podle svazu můžeme. Svoji náklonnost přijetí k euru prezentoval Svaz průmyslu a dopravy ČR také na svém historicky prvním virtuálním sněmu, kde členové svazu diskutovali se zástupci vlády o aktuálních ekonomických výzvách a problémech. Zástupci největšího zaměstnavatelského svazu v Česku představili deset hlavních oblastí, v nichž by vláda měla udělat maximum pro obnovu dlouhodobého růstu po koronavirové krizi. Jedním z nich bylo právě přijetí společné měny. Podle viceprezidenta Svazu

průmyslu a dopravy Radka Špicara, by Česká republika měla nyní v krizi méně problémů a firmy by nemusely přemýšlet, kolik je bude stát konverze z eura do korun a jak jejich, už tak napjaté hospodaření, ovlivní pohyby měnového kurzu. (spcr.cz, 2020) (businessinfo.cz, 2020)

4.1.2.2 Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky

Asociace malých a středních podniků a živnostníků České republiky se v otázce přijetí eura již dlouhodobě přiklání na stranu přijetí společné měny. Již v roce 2008 kritizovala ve svém vyjádření k přijetí eura politiky, že z přijetí eura dělají politickou otázku, místo aby se soustředili na hospodářské faktory. V roce 2014 dřívější předseda a nyníjší viceprezident Asociace malých a středních podniků Karel Havlíček tvrdil, že jsme se k euru zavázali a společná měna nás nemine. Podstatné ale podle něj bylo, že k tomu nemůže dojít dřív, než naše země dokáže udržet dlouhodobou ekonomickou stabilitu. Poté je přijetí společné měny jediná možná cesta. V roce 2017, již jako viceprezident asociace uvedl, v rozhovoru pro Hospodářské noviny, že AMSP je pro jasné datum přijetí společné měny, i kdyby to mělo být za delší dobu. Dle jeho slov se ČR euru nemůže vyhnout, jediná debata by teda měla být o tom, kdy bude společná měna zavedena. (amsp.cz, 2014) (amsp.cz, 2017)

4.1.2.3 Hospodářská komora České republiky

Hospodářská komora České republiky podporovala scénář přijetí eura tzv. „Big bang“ v roce 2007. Ten měl zaručit soukromým subjektům eliminaci nadměrného nárůstu administrativy a přechodných požadavků na technické vybavení, transakčních systémů a informačních technologií. V roce 2017 vytvořila anketu mezi podnikateli ohledně přijetí společné měny. Tři čtvrtiny tázaných firem nebyly přesvědčeny, že otázka přijetí eura v ČR byla natolik aktuální, aby příští vláda hned zkraje svého mandátu stanovila pevný budoucí termín pro jeho přijetí. Prezident Hospodářské komory České republiky Vladimír Dlouhý tehdy apeloval na politiky, aby s termínem přijetí nespěchali a zvážili všechna možná pro a proti. V roce 2018 tuto anketu opět připomněl, většina podnikatelů podle něj zatím nevnímá euro jako téma, kterým by se vláda a politici měli aktuálně zabývat. Dále také poznamenal, že přijetí eura je v současnosti spíše politickým tématem a jeho zavedení v České republice nelze zužovat pouze skrze ekonomický pohled. (komora.cz, 2017)

Dále je vhodné zmínit také Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR. Prezident svazu, a zároveň viceprezident Hospodářské komory ČR Tomáš Prouza během rozhovoru pro webovou stránku „www.eurovcesku.cz“ uvedl, že Svaz obchodu a cestovního ruchu opakovaně naléhá na vládu a ministerstva na určení termínu pro přijetí společné měny. (eurovcesku.eu, 2020)

4.2 Názory ve vybraném vzorku firem

Dotazníkové šetření se skládá z 21 otázek. První čtyři otázky se zaměřují na vlastnosti firmy a respondenta, zbylé potom již na názory a stanoviska vztahujícím se k otázce společné měny. Dotazník byl vytvořen pomocí formuláře Google a byl naprosto anonymní. Respondenti nemuseli nikde uvádět svoje jméno a ani nebyla ukládána jejich mailová adresa. Hlavním cílem dotazníku bylo zjistit názory subjektů vzhledem k ochotě či neochotě přijetí eura. Dalším cílem dotazníků poté bylo zjištění případných rozdílů v ochotě přijmout euro mezi jednotlivými respondenty z hlediska velikosti firmy a z hlediska obchodování v zahraničí. Přesný počet respondentů v tomto dotazníkovém šetření byl 112.

Před zahájením šetření byly stanoveny výzkumné otázky, které odpovídaly hlavnímu cíli a 2 vedlejším cílům této bakalářské práce.

- Existuje mezi podnikatelskými subjekty reálný zájem o přijetí eura?
- Existují rozdíly v ochotě přijmout euro mezi subjekty různých velikostí?
- Existují rozdíly v ochotě přijmout mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a těmi co v zahraničí neobchodují?

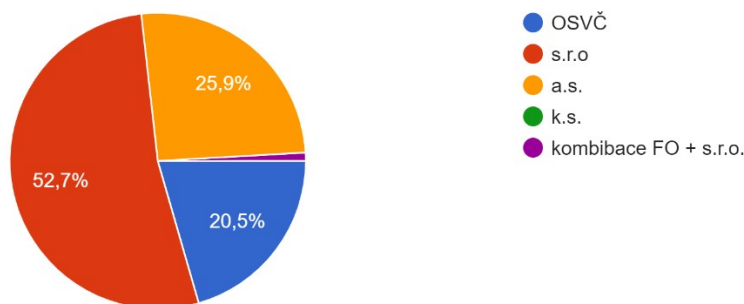
V souvislosti s nimi byly vytvořeny tyto předpokládané hypotézy:

- V současné době je větší část podnikatelských subjektů pro přijetí eura.
- Pokud budou zjištěny nějaké rozdíly, tak především mezi firmami velikosti „Mikro“ a „Velká“.
- Rozdíly mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a těmi co v zahraničí neobchodují existují.

Otázka č.1–Z hlediska právní formy podnikání se v případě vaší společnosti jedná o:

Graf 1 - Právní forma podnikání respondentů dotazníku

Z hlediska právní formy podnikání se v případě vaší společnosti jedná o:
112 odpovědí

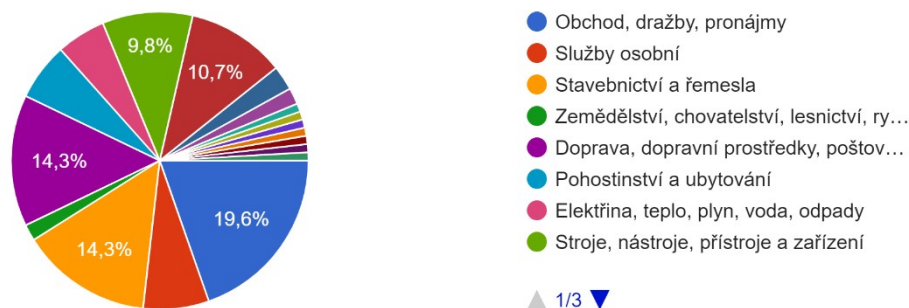
Zdroj: Vlastní šetření

První otázka byla směřována na právní formu podnikání vybraných respondentů. Z výše uvedeného grafu je patrné, že největší zastoupení měly s.r.o. společnosti, které byly zastoupeny v počtu 59 odpovědí (52,7 %). Dále následovaly akciové společnosti s 29 respondenty (25,9 %) a OSVČ s 23 (20,5 %). Jedno zastoupení poté měla odpověď „kombinace FO + s.r.o.“.

Otázka č.2–V jakém oboru podniká vaše společnost?

Graf 2 - Obor podnikání respondentů

V jakém oboru podniká vaše společnost?
112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

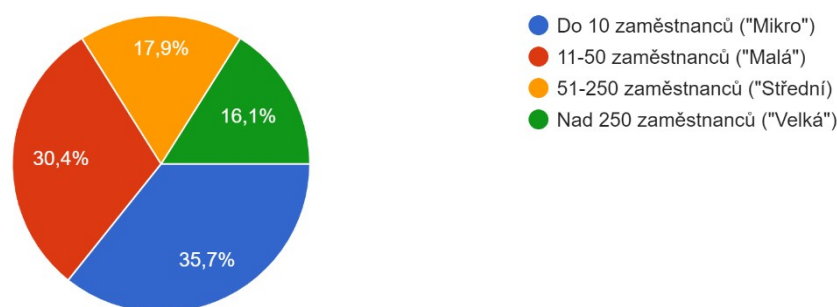
V druhé otázce byla dotaz směřován na obor podnikání respondentů. Největší zastoupení měl obor „Obchod, dražby, pronájmy“ s počtem 22 odpovědí (19,6 %). Shodně po 16 odpovědích poté měly možnosti „Doprava, dopravní prostředky, poštovní a kurýrní služby“ a „Stavebnictví a řemesla“. Další velké zastoupení vyjádřené v procentech měly možnosti „Poradenství, zprostředkování, oceňování“ s 10,7 %, „Stroje, nástroje, přístroje a zařízení“ s 9,8 % a „Služby osobní“ s 7,1 %. Menší zastoupení poté měly obory například „Elektřina, teplo, plyn, voda, odpady“, „Pohostinství a ubytování“ a dále. Seznam všech zodpovězených oborů je možné najít v souboru s odpověďmi přiloženému k této bakalářské práci.

Otázka 3 – Jaká je velikost vaší firmy?

Graf 3 - Velikost firmy

Jaká je velikost vaší firmy?

112 odpovědí

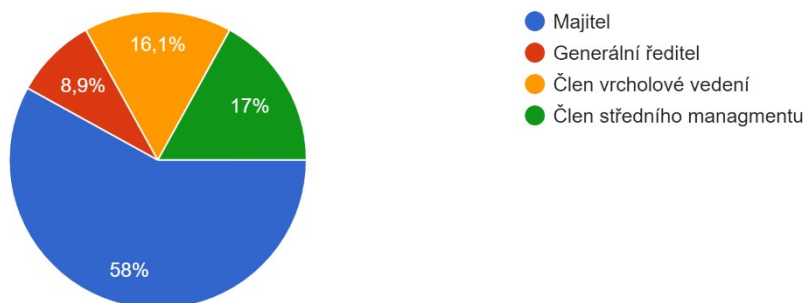
Zdroj: Vlastní šetření

Z výše zobrazeného grafu je patrné, že nejzastoupenější možností z vybraného vzorku firem je možnost „Mikro“, tedy firma do 10 zaměstnanců, kterou vybralo 40 respondentů (35,7 %). Další možnosti byly zastoupeny v tomto množství: „Malá“, neboli firma s 11 až 50 zaměstnanci, 34 odpovědí (30,4 %), „Střední“, neboli firma s 51 až 250 zaměstnanci, 20 odpovědí (17,9 %), „Velká“, neboli firma s více než 250 zaměstnanci, 18 odpovědí (16,1 %). Tato otázka byla také nesmírně důležitá z důvodu rozdělení podnikatelských subjektů k druhé výzkumné otázce.

Otázka 4 – Jakou pozici zastáváte ve firmě?

Graf 4 - Zastávaná pozice ve firmě

Jakou pozici zastáváte ve firmě?
112 odpovědí

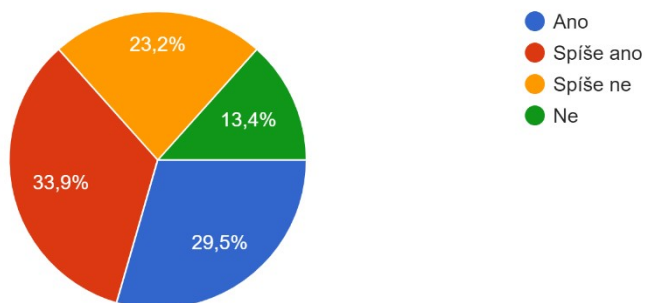
Zdroj: Vlastní šetření

Tato otázka byla určena ke zjištění pozice respondentů v podnikatelských subjektech. Respondenti měli na výběr ze 4 možností. Ty byly nakonec zastoupeny v tomto množství a pořadí. „Majitel“ 65 odpovědí (58 %), „Člen středního managementu“ 19 odpovědí (17 %), „Člen vrcholové vedení“ 18 odpovědí (16,1 %), „Generální ředitel“ byla nejméně zastoupená možnost s 10 odpověďmi (8,9 %). Při rozesílání dotazníku bylo žádáno o vyplnění co nejpověřenější osobou ve společnosti či subjektu.

Otázka 5 – Je vaše společnost pro přijetí eura?

Graf 5 - Ochota přijetí eura mezi subjekty

Je vaše společnost pro přijetí eura v ČR?
112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č.5 byla již mířena přímo na názor k přijetí společné měny. Zároveň nám měla zodpovědět naši první výzkumnou otázku a potvrdit či vyvrátit hypotézu, zdali se

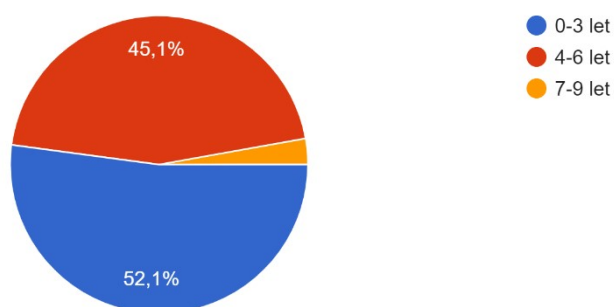
k přijetí eura staví pozitivně větší část českých podnikatelských subjektů. Za pozitivní postoj tedy můžeme považovat možnosti „Ano“ a „Spíše ano“. A naopak za negativní postoj možnosti „Ne“ a „Spíše ne“. V této otázce nebyla respondentům nabídnuta možnost „Nevím“ záměrně, z důvodu zabránění možné únikové cesty. Pozitivní postoj k otázce přijetí eura z vybraného vzorku zabírá 63,4 % respondentů („Ano“ 33 odpovědi, 29,5 %, „Spíše ano“ 38 odpovědi, 33,9 %). Negativně k přijetí se poté staví 36,6 %, resp. 41 respondentů („Ne“ 15 odpovědi, 13,4 %, „Spíše ne“ 26 odpovědi, 23,2 %).

Otázka 6 - Pokud jste v předešlé otázce odpověděl/a "Ano" nebo "Spíše ano", v jakém časovém horizontu by dle vašeho názoru měla ČR přijmout?

Graf 6 - Časový horizont přijetí společné měny

Pokud jste v předešlé otázce odpověděl/a "Ano" nebo "Spíše ano", v jakém časovém horizontu by dle vašeho názoru měla ČR přijmout?

71 odpovědí

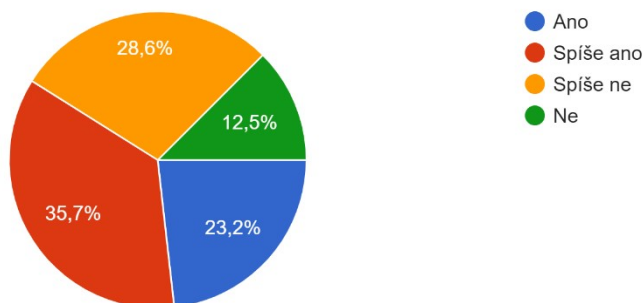
Zdroj: Vlastní šetření

Tato otázka byla určena pouze respondentům s pozitivním postojem k přijetí společné měny. Respondentům byly nabídnuty 3 možnosti výběru a dále možnost „Jiné“, kde mohli napsat časový horizont, který by byl podle nich vhodnější. Této možnosti ale nikdo nevyužil. Více než polovina respondentů z vybraného vzorku by byla pro co nejdřívejší přijetí eura do 3 let (37 odpovědi, 52,1 %). Zde ale musíme uvést povinnost zapojení české koruny do ERM II, které trvá po většinou více než 2 roky. Pro zavedení eura v období mezi 4-6 lety je 45,1 % respondentů (resp. 32). A pouze 2,8 % respondentů vybrala možnost zavedení eura až za 7-9 let.

Otázka 7 – Bylo by pro vaši společnost přínosné přijetí eura?

Graf 7 - Názor na přínosnost přijetí eura

Bylo by pro vaši společnost přínosné přijetí eura?
112 odpovědí

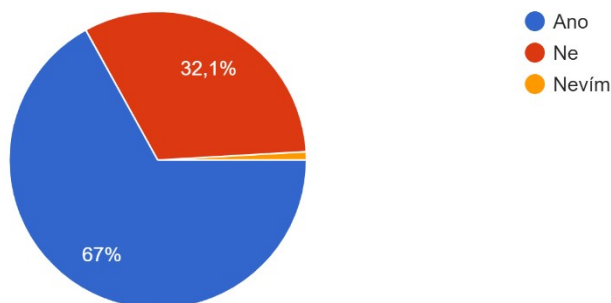
Zdroj: Vlastní šetření

U otázky na přínosnost přijetí eura dané společnosti se výsledky podobají procentuálnímu zastoupení u otázky na ochotu přijetí společné měny, což ale není velkým překvapením. Přesně 40 respondentů zvolilo možnost „Spíše ano“, resp. 35,7 % respondentů a 26 zvolilo možnost „Ano“, resp. 23,2 % respondentů. Možnost „Spíše ne“ poté zvolilo 32 dotázaných (28,6 %) a možnost „Ne“ 14 dotázaných (12,5 %). Pro 58,9 % respondentů by tedy bylo přijetí společné měny přínosně a pro 41,1 % nikoliv.

Otázka 8 - Provádí vaše společnost nějaké obchodní operace v měně euro?

Graf 8 - Operace v měně euro

Provádí vaše společnost nějaké obchodní operace v měně euro?
112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

Ačkoliv Česká republika zatím nepřijalo euro jako národní měnu, velká část českých podnikatelských subjektů v této měně již obchoduje. Přesně tímto tématem se

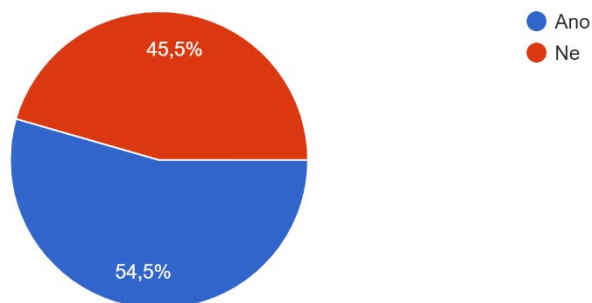
zabývala otázka č.8. Ze 112 respondentů jich celých 75 (67 %) provádí obchodní operace v měně euro. V naprosté většině tedy subjekty z našeho vybraného vzorku s touto měnou již obchodují. Pouze 36 subjektů (32,1 %) v této otázce odpověděli možností „Ne“ a operace v této měně neprovádí. Možnost „Nevím“ poté zvolil jediný dotázaný, což odpovídá 0,9 %.

Otázka 9 – Obchoduje vaše společnost i v zahraničí?

Graf 9 - Zahraniční obchod

Obchoduje vaše společnost i v zahraničí?

112 odpovědí

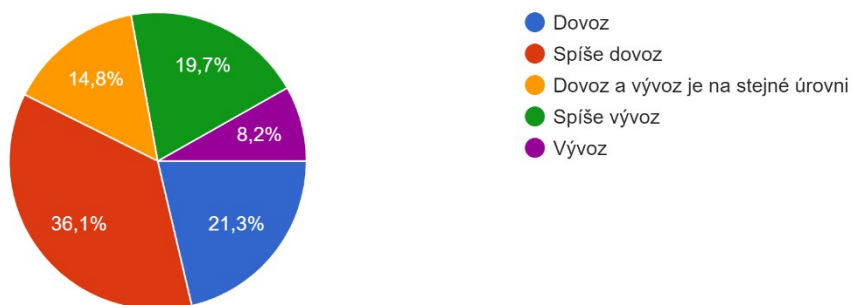
Zdroj: Vlastní šetření

Z daného grafu je patrné, že na tuto otázku přišlo relativně vyrovnané množství odpovědí. V zahraničí obchoduje 61 ze 112 dotázaných subjektů (54,5 %) a 51 subjektů obchoduje pouze na území České republiky (45,5 %). Tato otázka byla důležitá z důvodu několika následujících otázek, které byly určeny pouze pro subjekty obchodující v zahraničí. A také z důvodu rozdělení subjektů pro jednu z našich výzkumných otázek.

Otázka 10 - Pokud jste v předešlé otázce odpověděl/a "Ano", zaměřuje se vaše společnost na vývoz či dovoz?

Graf 10 - Zastoupení exportérů a importérů

Pokud jste v předešlé otázce odpověděl/a "Ano", zaměřuje se vaše společnost na vývoz či dovoz?
61 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

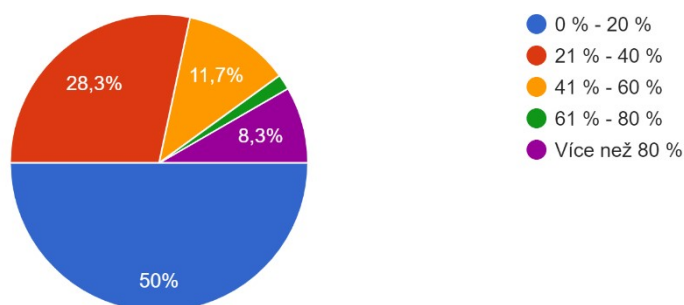
Jak bylo řečeno v minulé otázce, 61 subjektů obchoduje i v zahraničí. Na tuto otázku tedy přišlo 61 odpovědí. Cílem této otázky bylo zjistit zastoupení exportérů a importérů ve vybraném vzorku subjektů. Respondenti měli na výběr z 5 možných odpovědí. Možnost „Dovoz“ zvolilo 13 respondentů (21,3 %) a možnost „Spíše dovoz“ poté 22 respondentů (36,1 %). Za importéry bychom tedy mohli považovat tyto dvě možnosti s celkovým zastoupením 35 odpovědí (57,4 %). Na druhé straně mezi importéry tedy budeme řadit možnosti „Vývoz“ s počtem 5 odpovědí (8,2 %) a „Spíše vývoz“ s počtem 12 odpovědí (19,7 %). Celkové zastoupení importérů by poté bylo 17 odpovědí (27,9 %). Poslední možnost „Dovoz a vývoz je na stejné úrovni“ poté zvolilo 9 respondentů (14,8 %.)

Otázka 11 - Pokud vaše společnost obchoduje v zahraničí, vyjádřete procentuálně zastoupení zahraničního obchodu na celkovém obrátu vaší společnosti:

Graf 11 - Procentuální zastoupení zahraničního obchodu

Pokud vaše společnost obchoduje v zahraničí, vyjádřete procentuálně zastoupení zahraničního obchodu na celkovém obrátu vaší společnosti:

60 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

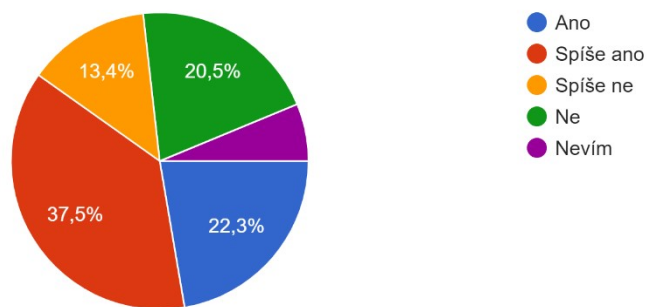
Tato otázka byla opět určena pouze pro subjekty obchodující i v zahraničí. Cílem této otázky bylo zjistit procentuální zastoupení zahraničního obchodu na celkovém obrátu vybraných subjektů. Respondenti měli na výběr z 5 různých možností. Možnost „0 % - 20%“ získala 50% všech odpovědí, resp. ji zvolilo 30 respondentů. Další možnosti již byly zastoupeny v menším množství. Přesných 17 odpovědí (28,3 %) získala možnost „21 % - 40 %“, následovala možnost „41 % - 60 %“ se 7 odpověďmi (11,7 %), dále možnost „Více než 80 %“ s 5 odpověďmi (8,3 %) a nejméně častou odpovědí byla možnost „61 % - 80 %), kterou zvolí pouze jediný respondent (1,7 %).

Otázka 12 - Pomohlo by přijetí společné měny vaší společnosti v obchodování se zahraničními subjekty?

Graf 12 - Pomoc při obchodování se zahraničními subjekty

Pomohlo by přijetí společné měny vaší společnosti v obchodování se zahraničními subjekty?

112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

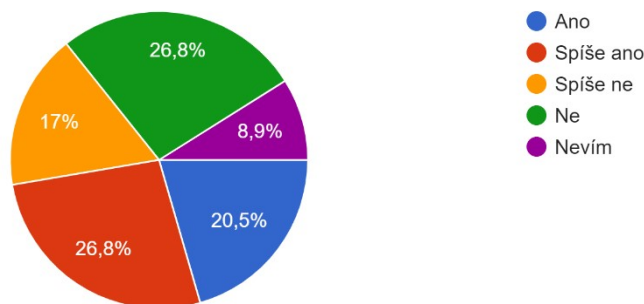
V otázce č. 12 byli respondenti dotázáni, zdali by přijetí společné měny pomohlo při jejich obchodování se zahraničními subjekty. Respondentům bylo nabídnuto 5 možností k výběru, tentokrát i s možností vybrat odpověď „Nevím“. Tuto odpověď nakonec zvolilo pouze 7 subjektů (6,3 %). Nejvíce zastoupenou odpovědí, se 42 hlasy (37,5 %), poté byla možnost „Spíše ano“. Na pomyslném druhém místě se v této otázce umístila odpověď „Ano“ s 25 hlasy (22,3 %). Pouze o 2 hlasy méně, tedy 23 (20,5 %), získala možnost „Ne“. Možnost „Spíše ne“ poté získala 15 hlasů (13,4 %). K této otázce se tedy 59,8 % respondentů vyjádřilo pozitivně, pouze 33,9 % poté negativně.

Otázka 13 - Myslíte si, že by přijetím eura byla vaše společnost "lákavější možností" pro zahraniční subjekty a investory?

Graf 13 - Lákavější možnost pro zahraniční subjekty

Myslíte si, že by přijetím eura byla vaše společnost "lákavější možností" pro zahraniční subjekty a investory?

112 odpovědí

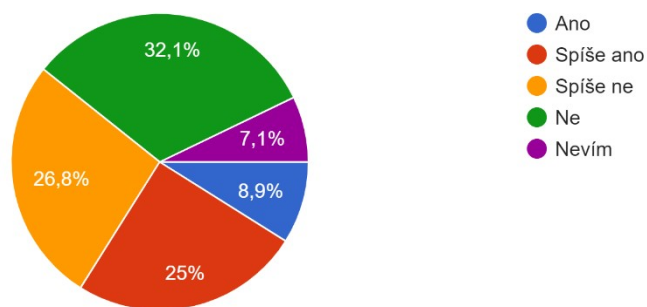
Větší možnosti na světovém trhu a příležitost být lákavější možností pro zahraniční subjekty a investory se často udává jako výhoda společné měny. Odstranění měnového problému by mělo firmám zajistit větší atraktivnost pro zahraničí. V přiloženém grafu je ale patrné, že z vybraného vzorku respondentů, tento názor nazastává tak velké množství subjektů. Možnost „Ano“ zvolilo 23 respondentů (20,5 %) a „Spíše ano“ poté 30 respondentů (26,8 %). Stejně množství respondentů, tedy 30 (26,8 %), ale zvolilo možnost „Ne“, podle nich by jejich společnost, při přijetí společné měny, atraktivnější pro zahraniční subjekty nebyla. Počet 19 odpovědí (17 %) poté dostala varianta „Spíše ne“. Variantu „Nevím“ poté vybralo pouze 10 respondentů (8,9 %). Rozložení odpovědí v této otázce tedy bylo poměrně vyrovnané.

Otázka 14 - Uvažovala by vaše společnost po případném zavedení eura o možnosti zavedení či rozšíření zahraničního obchodu?

Graf 14 - Zavedení či rozšíření zahraničního obchodu

Uvažovala by vaše společnost po případném zavedení eura o možnosti zavedení či rozšíření zahraničního obchodu?

112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

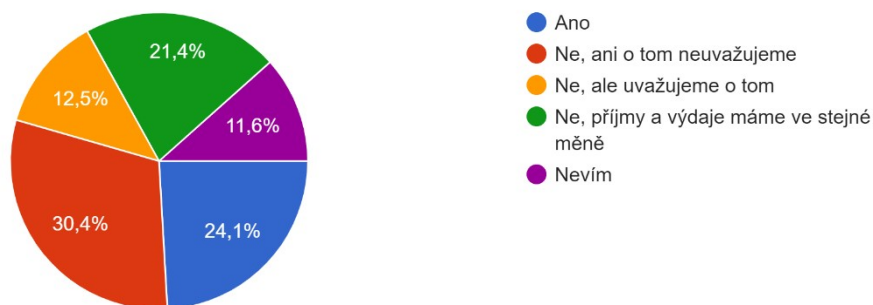
Ve výše zobrazeném grafu je patrné, že většina subjektů se k otázce možnosti zavedení či rozšíření zahraničního obchodu, po případném zavedení eura, vyjádřila negativně. Pro 58,9 % respondentů by přijetí společné měny nebyla dostatečná motivace pro zavedení či rozšíření zahraničního obchodu. Konkrétně 36 subjektů (32,1 %) zvolilo možnost „Ne“ a 30 subjektů (28,6 %) poté možnost „Spíše ne“. O možnosti rozšíření či zavedení zahraničního obchodu by poté uvažovalo 33,9 % respondentů. V přesných číslech tedy byly možnosti „Spíše ano“ a „Ano“ zastoupeny takto: „Spíše ano“ – 28 odpovědí (25 %) a „Ano“ – 10 odpovědí (8,9 %). Možnost „Nevím“ poté vybralo 8 respondentů (7,1 %).

Otázka 15 - Využívá vaše firma zajištění proti kurzovému riziku?

Graf 15 - Zajištění proti kurzovému riziku

Využívá vaše firma zajištění proti kurzovému riziku?

112 odpovědí

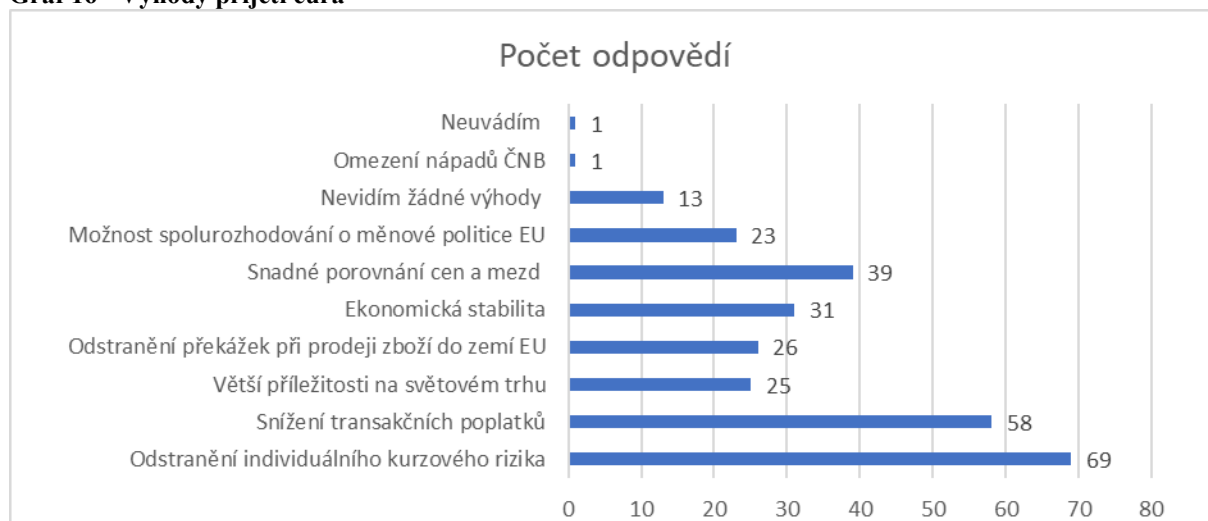

Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce byli respondenti dotazováni, zdali využívají určité nástroje na zajištění proti kurzovému riziku. Respondenti měli opět na výběr z 5 různých možností. Přesně 27 respondentů (24,1 %) uvedlo, že jejich společnost využívá nástroje na zajištění proti kurzovému riziku. Není poté překvapení, že silná většina těchto subjektů obchoduje v zahraničí. Zajištění pro kurzovému riziku poté nevyužívá 72 respondentů (64,3 %). Z těchto 72 respondentů jich o zajištění proti kurzovému riziku uvažuje 14 (12,5 %), naopak 34 respondentů (30,4 %) zajištění nevyužívá a ani o něm neuvažuje. Zbýlých 24 respondentů (21,4 %) zajištění proti kurzovému riziku nevyužívá z důvodu provádění všech operací ve stejné měně. Možnost „Nevím“ v tomto případě zvolilo 13 respondentů (11,6 %).

Otázka 16 - Jaké jsou podle Vás hlavní výhody přijetí eura?

Graf 16 - Výhody přijetí eura

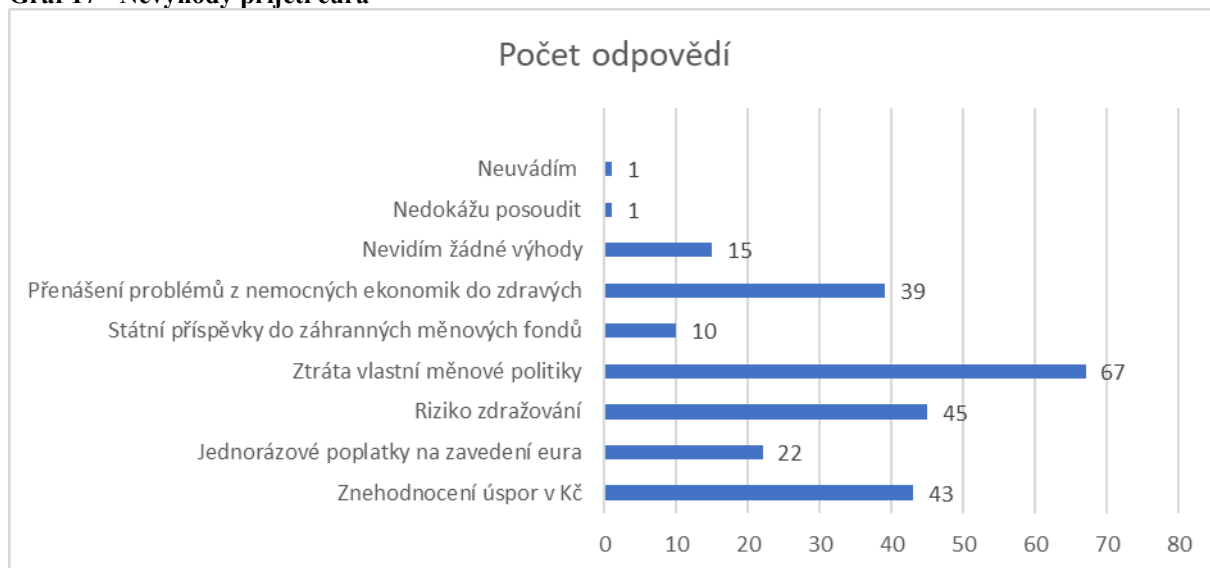
Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 16 byla věnována výhodám společné měny. Respondenti byli dotázáni aby vybrali, podle jejich názoru, největší výhody společné měny. Respondenti mohli vybírat ze 7 předem vybraných výhod, možnosti „Nevidím žádné výhody“ a popřípadě dopsat další výhody, které vidí v přijetí eura. Tato otázka nebyla omezena pouze na jednu odpověď, jednalo se v tomto případě o vícenásobný výběr.

Nejvíce hlasů, přesně 69, dostala možnost „Odstranění individuálního kurzového rizika“. Následovala možnost „Snížení transakčních nákladů“ s 58 hlasy. Tyto dvě možnosti obdržely nejvíce hlasů a dají se tedy, pro náš vybraný vzorek subjektů, považovat za nejpodstatnější výhody eura. Další podstatnou výhodou je podle vybraných respondentů snadné porovnání cen a mezd, tato možnost obdržela 39 hlasů. Určité pořadí je poté následující: možnost „Ekonomická stabilita“ 31 hlasů, „Odstranění překážek při prodeji zboží do zemí EU“ 26 hlasů, „Větší příležitosti na světovém trhu“ 25 hlasů a „Možnost spolurozhodování o měnové politice EU“ 23 hlasů. Do možnosti „Jiné“ poté odpověděli 2 respondenti. Jeden respondent uvedl možnost „Omezení nápadů ČNB“ a druhý poté možnost „Neuvádím“. Přesně 13 respondentů poté v přijetí společné měny nevidí žádné výhody.

Otázka 17 – Jaké jsou podle Vás hlavní nevýhody přijetí společné měny?

Graf 17 - Nevýhody přijetí eura

Zdroj: Vlastní šetření

Otázka č. 17 byla poté logicky věnována nevýhodám společné měny. Respondenti mohli vybírat ze 6 předem vybraných nevýhod, možnosti „Nevidím žádné nevýhody“ a opět připsat další potenciální nevýhody. Opět zde byla využita metoda vícenásobného výběru.

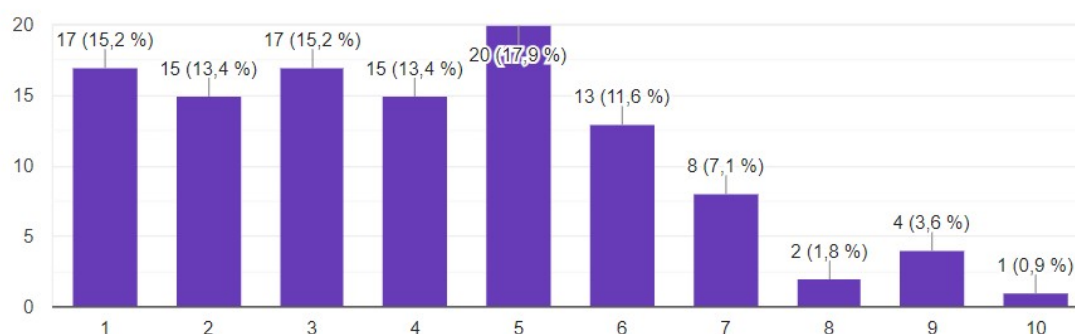
Za nejpodstatnější nevýhodu považují subjekty vybraného vzorku ztrátu vlastní měnové politiky. Tuto možnost vybralo nejvíce ze všech respondentů, celkem 67. Mezi další často vybrané možnosti patří „Riziko zdražování“ s 45 hlasy, „Znehodnocení úspor v Kč“ s 43 hlasy a „Přenášení problémů z nemocných ekonomik do zdravých“ s 39 hlasy. Tyto 4 nevýhody bychom tedy mohli označit za nejzásadnější pro náš vybraný vzorek subjektů. Poté 22 respondentů vybralo možnost „Jednorázové poplatky na zavedení eura“ a pouze 10 respondentů vybralo možnost „Státní příspěvky do záchranných měnových fondů“. Do možnosti „Jiné“ odpověděli 2 respondenti. Tyto odpovědi byly „Nedokážu posoudit“ a „Neuvádím“. Přesně 15 respondentů potom nevidí žádné nevýhody přijetí společné měny.

Otázka 18 - Jak významnou finanční zátěž by pro vaši firmu představovaly jednorázové poplatky na zavedení eura (přecenění zboží, školení zaměstnanců, úpravy informačních a účetních systémů apod.) na stupnici od 1-10:

Graf 18 - Jednorázové poplatky po zavedení eura

Jak významnou finanční zátěž by pro vaši firmu představovaly jednorázové poplatky na zavedení eura (přecenění zboží, školení zaměstnanců, úpravy informačních a účetních systémů apod.) na stupnici od 1-10:

112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

Jednorázové poplatky po zavedení společné měny jsou zajisté nevýhodou přijetí eura. Tato nevýhoda navíc postihne při případném zavedení společné měny většinu podnikatelských subjektů, ne-li všechny. Respondenti v této otázce odpovídali, jak významnou finanční zátěž by tyto jednorázové poplatky představovaly pro jejich společnost na stupnici od 1 do 10.

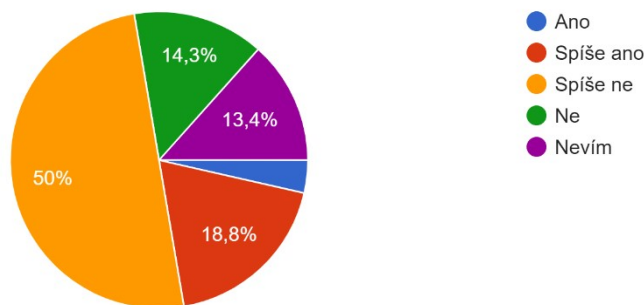
Nejvíce respondentů vybralo možnost „5“ (20 odpovědí). Shodně po 17 odpovědích potí získaly možnosti „3“ a „1“. V závěsu s 15 odpověďmi následovaly možnosti „4“ a „2“. Možnost číslo 6 vybralo 13 respondentů. Možnosti s vyššími čísly poté již získávaly méně odpovědí. Přesně 8 respondentů poté na stupnici vybralo „7“, 4 respondenti poté „9“, 2 respondenti možnost „8“ a pouze jediný respondent poté vybral nejvyšší možnou hodnotu stupnice. Jednorázové poplatky po zavedení společné měny by tedy pro vybrané subjekty byly určitou finanční zátěží, pro většinu z nich ale ne tak významnou.

Otázka 19 - Myslíte si, že jsou české firmy dostatečně informovány o výhodách a nevýhodách eura?

Graf 19 - Názory na informovanost českých firem

Myslíte si, že jsou české firmy dostatečně informovány o výhodách a nevýhodách eura?

112 odpovědí

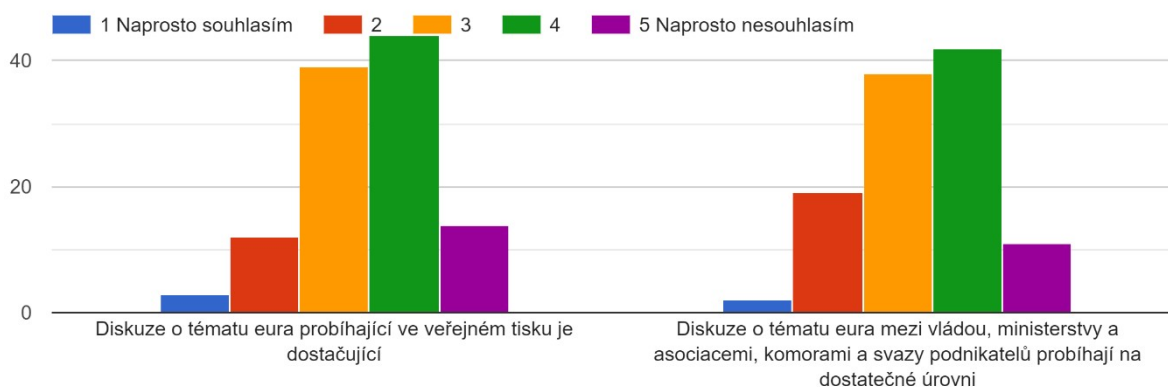
Zdroj: Vlastní šetření

V této otázce byli respondenti dotazáni na jejich názor o informovanosti českých firem v otázce výhod a nevýhod společné měny. Z výše zobrazeného grafu je patrné, že většina respondentů (64,3 %) není přesvědčena o dostatečné informovanosti českých firem. Přesná polovina respondentů, tedy 56, zvolila možnost „Spíše ne“ a dalších 16 respondentů (14,3 %) možnost „Ne“. Naopak 21 respondentů (18,8 %) zvolilo možnost „Spíše ano“ a pouzí 4 respondenti poté možnost „Ano“. O dostatečné informovanosti je tedy přesvědčeno pouze 25 respondentů (22,4 %). Celkem 15 respondentů (13,4 %) na tuto otázku neumělo, nebo nechtělo, odpovědět a zvolilo možnost „Nevím“. Na tuto otázku poté lehce navazuje i otázka následující.

Otázka 20 - Ohodnoťte následující tvrzení na stupnici od 1 do 5 podle toho, jak moc s ním souhlasíte.

Graf 20 - Hodnocení tvrzení o diskuzích ohledně eura

Ohodnoťte následující tvrzení na stupnici od 1 do 5 podle toho, jak moc s ním souhlasíte.

Zdroj: Vlastní šetření

V otázce č.20 se objevují dva grafy, respondenti v této otázce měli ohodnotit dvě tvrzení, přesněji tedy jak s nimi souhlasí. K vyjádření míry jejich souhlasu či nesouhlasu byla využita stupnice čísel od 1 do 5. Jednička v tomto případě znamenala naprostý souhlas a pětka naopak naprostý nesouhlas. Na grafech je vidět, že jsou si počtem odpovědí pro jednotlivé možnosti velmi podobné.

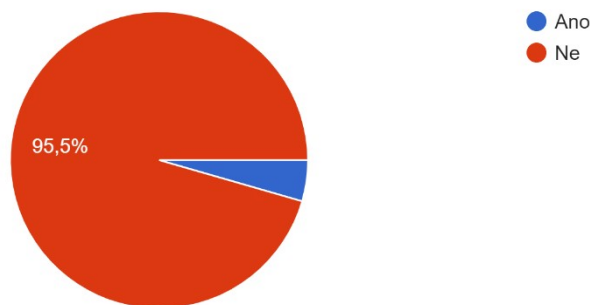
První tvrzení bylo následující: „Diskuze o tématu eura probíhající ve veřejném tisku je dostačující.“ Z grafu je patrné, že respondenti s tímto tvrzením spíše nesouhlasili. 44 respondentů označilo možnost „4“, což bylo nejvíce ze všech možností. Prostřední variantu „3“ poté vybralo 39 respondentů. Možnost „2“ získala 12 odpovědí. Naprosto s tímto názorem nesouhlasí 14 respondentů z vybraného vzorku. Pro porovnání, pouze 3 respondenti s tímto tvrzením naopak naprostou souhlasí.

Druhé tvrzení poté znělo takto: „Diskuze o tématu eura mezi vládou, ministerstvy a asociacemi, komorami a svazy podnikatelů probíhají na dostatečné úrovni.“ Rozdělení odpovědí bylo opravdu velmi podobné jako o prvního tvrzení. Možnost „4“ opět vybralo nejvíce respondentů, přesně 42. Na pomyslném druhém místě se i zde umístila prostřední možnost „3“, kterou vybralo 38 respondentů. Možnost „2“ poté zvolilo 19 respondentů. S tímto tvrzením naprostou nesouhlasí 11 respondentů z vybraného vzorku a pouze 2 respondenti s ním naopak naprostou souhlasí.

Otázka 21 - Změnila současná koronavirové krize Váš názor na přijetí společné měny?

Graf 21 - Názor po koronavirové krizi

Změnila současná koronavirové krize Váš názor na přijetí společné měny?
112 odpovědí

Zdroj: Vlastní šetření

V poslední otázce byli respondenti dotázáni, zdali současná koronavirové krize změnila jejich názor na přijetí společné měny. Tato krize opět přivedla otázce přijetí společné měny trochu více pozornosti. Proto byli respondenti dotázáni, zdali nové poznatky a skutečnosti nezměnily jejich názor na euro.

Výše zobrazený graf tedy ukazuje, že u 107 respondentů (95,5 %) koronavirová krize jejich názor na přijetí společné měny nezměnila. Názor na přijetí společné měny tedy koronavirová situace změnila pouze u 5 respondentů (4,5 %).

Analýza odpovědí na výzkumné otázky

- Existuje mezi podnikatelskými subjekty reálný zájem o přijetí eura?

Jak je patrné z odpovědí u otázky č. 5 větší část podnikatelských subjektů, z vybraného vzorku firem, opravdu podporuje přijetí eura v ČR. Hypotéza, která právě tento názor zastávala, by se tedy dala považovat za správnou. Procentuální vyjádření podpory přijetí eura (63,4 %) a procentuální vyjádření podpory euro nepřijmout (36,6 %) je značně rozdílné.

- Existují rozdíly v ochotě přijmout euro mezi subjekty různých velikostí?

U této výzkumné otázky předpokládala hypotéza, že pokud budou zjištěné nějaké rozdíly, bude to hlavně mezi společnostmi velikosti „Mikro“ a „Velká“.

Tabulka 4 - Rozdíly v ochotě přijetí mezi subjekty různých velikostí

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Mikro	7 (17,5 %)	11 (27,5 %)	14 (35 %)	8 (20 %)
Malá	12 (35,3 %)	15 (44,1 %)	4 (11,8 %)	3 (8,8 %)
Střední	9 (45 %)	6 (30 %)	3 (15 %)	2 (10 %)
Velká	5 (27,8 %)	6 (33,3 %)	5 (27,8 %)	2 (11,1 %)

Zdroj: Vlastní šetření

Rozdíly mezi subjekty jednotlivých velikostí není možné zjistit pouze z počtu odpovědí, všechny subjekty totiž nebyly zastoupeny rovnoměrně. Vhodnější je tedy procentuální vyjádření daných možností. Z nich je patrné že pouze u subjektů velikosti „Mikro“ převládá negativní postoj k přijetí společné měny. U zbylých třech velikostí subjektů silně převažuje pozitivní postoj. Rozdíly mezi jednotlivými velikostmi tedy existují, nejvíce tedy vůči velikosti „Mikro“. I zde lze hypotézu považovat za správnou, ačkoliv rozdíl mezi velikostmi „Mikro“ a „Velká“ není tak značný jako u zbylých dvou velikostí vůči velikosti „Mikro“.

- Existují rozdíly v ochotě přijmout mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a těmi co v zahraničí neobchodují?

Tabulka 5 - Rozdíly v ochotě přijetí eura mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a nikoliv

	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Obchodují v zahraničí	24 (39,3 %)	23 (37,7 %)	9 (14,8 %)	5 (8,2 %)
Neobchodují v zahraničí	9 (17,7 %)	15 (29,4 %)	17 (33,3 %)	10 (19,6 %)

Zdroj: Vlastní šetření

Rozdíly v ochotě přijetí eura mezi subjekty obchodujícími v zahraničí a mezi těmi co obchodují pouze vnitrostátně jsou z výše přiložené tabulky zřejmé. V procentuálním vyjádření poté ještě přesnější. Hypotéza o rozdílech mezi těmito subjekty byla tedy správná. Zatímco u vnitrostátně obchodujících subjektů má pozitivní i negativní přístup k euru pomalu stejný počet zástupců, u subjektů obchodujících v zahraničí naprosto silně převládá pozitivní přístup k přijetí společné měny.

5 Závěr

Otázka přijetí společné měny bude ještě nějakou dobu vzbuzovat velké vášně na obou stranách. Vláda České republiky se rozhodla datum přijetí eura zatím nestanovit a čeká, až na to bude naše ekonomika připravena. Vláda ČR momentálně odmítá také vstoupit do systému ERM II, v nejbližších dvou letech tedy otázka přijetí eura nebude vyřešena.

Z analýzy dotazníkového šetření je možné odpovědět na všechny výzkumné otázky, jež byly před začátkem šetření stanoveny. Hlavní výzkumná otázka se zabývala ochotou přijetí eura mezi podnikatelskými subjekty. Jak bylo možné vidět v analýze této odpovědi, 63,4 % respondentů je pro přijetí eura v ČR. Mezi vybranými podnikatelskými subjekty tedy převažuje ochota společnou měnu přijmout.

Mezi podnikatelskými subjekty různých velikostí poté lze najít rozdíly především mezi společnostmi velikosti „Mikro“ a zbylými 3 velikostmi. Pouze u společností velikosti „Mikro“ převládal negativní postoj v otázce ochoty přijetí společné měny. Negativně se zde vyjádřilo 55 % respondentů této skupiny. U ostatních velikostí poté převládal pozitivní postoj k přijetí společné měny mezi 60 % - 75 % respondentů.

Rozdíly v ochotě přijetí eura je pak možné najít i u subjektů obchodujících v zahraničích a subjektů, kteří obchodují pouze vnitrostátně. V tabulce 5 je velmi jasně vidět rozdíl u jednotlivých odpovědí. U subjektů obchodujících v zahraničí pak silně převažují odpovědi „Ano“ a „Spíše Ano“ (celkem 77 %), převažuje tedy ochota společnou měnu přijmout. Dá se tedy konstatovat, že ve vybraném vzorku firem existují rozdíly mezi subjekty obchodujícím v zahraničí a vnitrostátně. Podrobnější údaje ke všem třem výzkumným otázkám je možné najít v podkapitole 4.2.

Tato bakalářská práce by mohla posloužit jako podklad k debatám mezi státními a profesními institucemi. Je patrné, že mezi podnikatelskými subjekty stále převažuje k přijetí eura pozitivní postoj. Jako největší výhody poté podnikatelé spatřují v odstranění individuálního kurzového rizika a ve snížení transakčních nákladů.

Tato bakalářská práce splňuje cíle, které byly na začátku jejího psaní určeny.

6 Seznam použitých zdrojů

- Amadeo, K. (13. Květen 2020). *thebalance.com*. Získáno 24. Červen 2020, z The Euro, Which Countries Use It, Its Pros and Cons: <https://www.thebalance.com/what-is-the-euro-3305928#euro-advantages>
- amsp.cz*. (30. Květen 2014). Získáno 24. Únor 2021, z *amsp.cz*: <https://amsp.cz/3052014-penize-cz-karel-havlicek-do-nebicka-nebo-do-peklicka-ma-cesko-prijmout-euro/>
- amsp.cz*. (31. Březen 2017). Získáno 24. Únor 2021, z *amsp.cz*: <https://amsp.cz/3032017-hospodarske-noviny-karel-havlicek-jsme-pro-jasne-datum-prijeti-eura-byt-to-bude-zadelsi-dobu/>
- Beattie, A. (24. Květen 2020). *investopedia.com*. Získáno 19. Červen 2020, z Pros and Cons of the Euro: <https://www.investopedia.com/ask/answers/09/euro-introduction-debut.asp>
- Bureš, J. (2007). Dopad na finanční trhy, výnosy z investic, ražebné, euro jako světová měna. V L. Lacina, *STUDIE VLIVU ZAVEDENÍ EURA NA EKONOMIKU ČR*. Získáno 11. Leden 2021, z http://www.euroskop.cz/gallery/2/850-studie_vlivu_zavedeni_eura_v_cr_na_ekonomiku.pdf
- businessinfo.cz*. (5. Listopad 2020). Získáno 24. Únor 2021, z *businessinfo.cz*: <https://www.businessinfo.cz/clanky/virtualni-snem-svazu-prumyslu-predstavil-recepty-na-obnoveni-dlouhodobeho-rustu-ekonomiky/>
- cnb.cz*. (11. Leden 2021). Získáno 24. Únor 2021, z *cnb.cz*: <https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/CNB-CR-by-mela-vstoupit-do-bankovni-unie-az-v-okamziku-prijeti-eura/>
- čt24.ceskatelevize.cz*. (27. Květen 2020). Načteno z *čt24.ceskatelevize.cz*: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3106469-komise-navrhuje-sedmiletý-rozpocet-eu-ve-výši-11-bilionu-eur-stamiliardami-chce>
- data.worldbank.org*. (2020). Získáno 18. Leden 2021, z *data.worldbank.org*: <https://data.worldbank.org/>
- De Grauwe, P., & Guy, V. (1988). Misalignment of Exchange Rates: Effects on Trade and Industry. Získáno 14. Květen 2020, z <https://core.ac.uk/download/pdf/6900302.pdf>
- Dědek, O. (2008). *Historie evropské měnové integrace: od národních měn k euru*. Praha: C. H. Beck, , 2008. ISBN: 978-80-7400-076-8
- Dědek, O. (1. Prosinec 2013). *zavedenieura.cz*. Získáno 18. Červen 2020, z Výhody pro podniky: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-podniky>

- Dědek, O. (1. Prosinec 2013). *zavedenieura.cz*. Získáno 20. Červen 2020, z Výhody pro spotřebitele: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/vyhody-pro-spotrebitele>
- Dědek, O. (1. Prosinec 2013). *zavedenieura.cz*. Získáno 21. Červen 2020, z Náklady a rizika: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/naklady-a-rizika>
- Dědek, O. (1. 12 2013). *zavedenieura.cz*. Získáno 21. Červen 2020, z Makroekonomické přínosy: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro-a-ceska-republika/vyhody-a-rizika-eura/makroekonomicke-prinosy>
- Dědek, O. (1. Leden 2014). Získáno 12. Červen 2020, z *zavedenieura.cz*: https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/historie-eura/werneruv-plan?fbclid=IwAR2log_i7v5T9RgHm8OH0EkcHS4xg6SXrlapfZUu6jqiTWVfJDqOmuVNSU
- Dědek, O. Doba eura: Úspěchy i nezdary společné evropské měny. Praha : Linde Praha, 2014. ISBN: 978-80-7201-933-5
- Dessimirova, D., & Palenoster, D. (Únor 2019). *The euro at 20: Benefits of the Single Currency for Citizens*. Získáno 22. Červen 2020, z [europarl.europa.eu](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2019/631049/IPOL_ATA(2019)631049_EN.pdf): [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2019/631049/IPOL_ATA\(2019\)631049_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2019/631049/IPOL_ATA(2019)631049_EN.pdf)
- ec.europa.eu*. (nedatováno). Získáno 18. Červen 2020, z The Benefits of the Euro: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/euro-area/benefits-euro_en?fbclid=IwAR0fPy8J-cY7gSSTu1ZRI0CCCb2L9v72R4GB0lei9y8NVw4n3LO3Rhs8ueQ
- ecb.europa.eu*. (nedatováno). Získáno 19. Leden 2021, z Výroba bankovek a jejich zásoby: <https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/production/html/index.cs.html>
- Eichengreen, B. (4. Leden 2019). *The euro at 20: An enduring success but a fundamental failure*. Získáno 17. Červen 2020, z [theconversation.com](https://theconversation.com/the-euro-at-20-an-enduring-success-but-a-fundamental-failure-108149?fbclid=IwAR3s9qNqrUDpswuWmxrD5_PmPJlh83Rc1x6o9B3Z48KmRGJcugRIjiYw1sc): https://theconversation.com/the-euro-at-20-an-enduring-success-but-a-fundamental-failure-108149?fbclid=IwAR3s9qNqrUDpswuWmxrD5_PmPJlh83Rc1x6o9B3Z48KmRGJcugRIjiYw1sc
- Euroskop.cz*. (nedatováno). Získáno 17. Červen 2020, z Smlouva o Evropské unii: http://www.euroskop.cz/gallery/2/760-smlouva_o_eu.pdf
- eurovcesku.eu*. (4. Říjen 2020). Získáno 25. Únor 2021, z [eurovcesku.eu](https://www.eurovcesku.eu/interview): <https://www.eurovcesku.eu/interview>
- Evropský měnový systém*. (21. Prosinec 2008). Získáno 12. Červen 2020, z [businessinfo.cz](https://www.businessinfo.cz/navody/euro-evropsky-menovyy-system/?fbclid=IwAR2oPRGKkr-SyA8x3TB-nbj7GpwTfYT2w1HA2wXp4mHIHkNi0tBeaJpQE-A): <https://www.businessinfo.cz/navody/euro-evropsky-menovyy-system/?fbclid=IwAR2oPRGKkr-SyA8x3TB-nbj7GpwTfYT2w1HA2wXp4mHIHkNi0tBeaJpQE-A>

- Fassmann, M., & Ungermann, J. (Únor 2018). Přínosy a náklady přistoupení ČR k eurozóně. Praha. Získáno 6. Červen 2020, z <https://ipodpora.odborny.info/soubory/dms/ukony/21526/6/2018-03-%20Pohledy%20-%20P%C5%99%C3%ADnosy%20a%20n%C3%A1klady%20p%C5%99istoupen%C3%AD%20%C4%8CR%20k%20euroz%C3%B3n%C4%9B.pdf>
- Hospodářská a měnová unie (HMU)*. (nedatováno). Získáno 24. Květen 2020, z https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.cs.html?fbclid=IwAR2log_i7v5T9RgHm8OH0EkcHS4xg6SXrlapfZUu6jqiTWWfJDqOmuVNSU
- Hospodářská a měnová unie*. (Září 2018). Získáno 14. Červen 2020, z https://www.euroskop.cz/674/sekce/hospodarska-a-menova-unie/?fbclid=IwAR3OX43-SCK3PFTv-HDKhLYy-CIGDEfvqr0MaxN13lfN7Vtd_VpNdu4Fa1o
- Hrbková, J. (2015). *Společenské vědy pro techniky: Ekonomie, právo, politologie*. Grada Publishing, a.s., 2015. ISBN 978-80-247-9922-3
- Kalabis, Z. (28. Srpen 2019). *měsíc.cz*. Získáno 11. Červen 2020, z <https://www.mesec.cz/clanky/menovy-had-v-tunelu-a-cerv-v-hadovi-aneb-o-vyvoji-menovych-kurzu-eu/?fbclid=IwAR08Nx9wHjKFetXI-fbLUXdeTK0IU1n22vX-rtvqqmybOWSyFEo94ehGgB8>
- komora.cz*. (6. Červen 2017). Získáno 25. Únor 2021, z https://www.komora.cz/press_release/drtiva-vetsina-podnikatelu-zatim-euro-nepotrebuje/
- Lacina, L. EURO: ano/ne? Praha: Alfa Nakladatelství, 2010. ISBN: 978-80-87197-26-4
- Marsh, D. (2009). *EURO: Boj o osud nové globální měny*. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012. ISBN: 978-80-7325-277-9
- Pettinger, T. (28. Září 2018). *Benefits of the Euro*. Získáno 17. Červen 2020, z https://www.economicshelp.org/europe/benefits-euro/?fbclid=IwAR1BjFPRadazPt_PrBcNYiMOBfsSBtf98_doLgs3gUnIFh9h82L85gu3lp4
- Programové prohlášení vlády*. (27. Červen 2018). Získáno 19. 2 2021, z https://www.vlada.cz/cz/jednani-vlady/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-165960/#Zahranicni_politika
- Smrčková, G. (2007). Dopady zavedení eura v ČR na obyvatele. V L. Lacina, *STUDIE VLIVU ZAVEDENÍ EURA NA EKONOMIKU ČR*. Získáno 11. Leden 2021, z http://www.euroskop.cz/gallery/2/850-studie_vlivu_zavedeni_eura_v_cr_na_ekonomiku.pdf
- sprcr.cz*. (25. Listopad 2020). Získáno 26. Únor 2021, z <https://www.sprcr.cz/aktivity/stanoviska/14124-stanovisko-k-vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-kriterii>: https://www.sprcr.cz/images/SPCR_stanovisko_vyhodnoceni_maast.pdf

- statista.com*. (6. Listopad 2020). Získáno 16. Leden 2021, z GDP growth rate forecasts in Europe 2020-2021: <https://www.statista.com/statistics/1102546/coronavirus-european-gdp-growth/>
- Stiglitz, J. EURO: Společná měna jako hrozba pro budoucnost Evropy. Universum, 2017. ISBN: 978-80-242-5875-1
- SYCHRA, Z. Jednotná evropská měna: realizace hospodářské a měnové unie v EU. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, 2009. ISBN 978-80-210-5082-2.
- Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*. (Prosinec 2020). Získáno 26. Únor 2021, z <https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2020/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-40143>
- Werner, P. (1970). *Report to the Council and the Comission in the realization by stages of economic and monetary union in the Community*. Získáno 2. Květen 2020, z https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication6142_en.pdf
- Wilhelmová, L., & Klik, S. (2000). *Hospodářská a měnová unie*. Načteno z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=20585>
- Žurovec, Michal. (12. Prosinec 2020). Získáno 16. Únor 2021, z <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-termin-prijeti-eura-prozatim-nesta-40146>

7 Přílohy

Příloha 1: Evropský měnový systém

Jak ve své knize píše Sychra: *„Důvod pro vytvoření nového systému v rámci koordinace měnových záležitostí byl politický. Cílem bylo udržet po neúspěchu Wernerova plánu při životě myšlenku další integrace. V rámci doposud nerealizovaného společného trhu tu pak stále existovala potřeba stabilizovat evropské měnové kurzy.“* (Sychra, 2009)

Na procesu vytvoření EMS je patrné vidět, že se Společenství z neúspěchu Wernerova plánu dokázalo poučit a snažilo se vyvarovat podobným chybám. I to je jeden z důvodů, proč EMS přežil relativně brzo po svém zahájení další ropnou krizí.

„Vzestup cen ropy, vyvolaný v roce 1979 prvními příznaky blížící se války mezi Íránem a Irákem, s sebou přinesl i vyšší inflaci a hrozbu hospodářského poklesu. Stejně jako v případě roku 1973, kdy první ropná krize rozmetala Wernerův plán, druhý ropný šok o šest let později stejně pokoušel i EMS.“ (Marsh, 2009)

„Evropský měnový systém, EMS byl zřízen usnesením Evropské rady přijatém na jejím zasedání ve dnech 4. a 5. prosince 1978 v Bruselu a na základě Nařízení Rady 3181/78 z 18. prosince 1978 vstoupil v platnost 1. ledna 1979.“ (Wilhelmová & Klik, 2000)

„Evropský měnový systém (EMS) byl zahájen v březnu 1979. Přišel jako reakce na velké výkyvy dolaru a byl stimulován vírou tvůrců politik, že nejistota uvnitř evropského směnného kurzu škodí obchodu a investicím v Evropě. Primárním účelem zakladatelů EMS proto bylo vytvořit zónu relativní stability směnného kurzu, která, pokud bude úspěšná, by mohla přispět k lepším vyhlídkám na růst příjmů a obchodu.“ (De Grauwe & Guy, 1988)

Z počátku se Evropský měnový systém potýkal s častým přestavováním parit, reagoval tak na odlišný makroekonomický vývoj států Společenství. Mezi roky 1983 až 1992 nedošlo již k žádné úpravě a měnový koš se rozšířil o další měny. V roce 1984 byla do ECU přidána řecká měna drachma a v září 1989 se ECU rozšířila o španělskou pesetu a portugalské escudo. (Sychra, 2009)

„Vzestup vlivu ERM se projevil i tím, že v období roku 1991 a v 1. polovině roku 1992 se k němu postupně připojily všechny státy Společenství s výjimkou Řecka a na ECU napojily svoje měny i v té době nečlenské země Švédsko, Norsko, Finsko a Kypr.“ (Wilhelmová & Klik, 2000)

Příloha 2: Soubor Microsoft Excel s odpověďmi dotazníkového šetření